

PATRIMONI I SOCIETAT INDUSTRIAL D'ALCOI

Guia bibliogràfica

ALCOI, 22 SETEMBRE 2021

Justificació

Aquest repertori bibliogràfic vol contribuir al coneixement dels nombrosos treballs que documenten i estudien diferents aspectes del Patrimoni i la Societat Industrial d'Alcoi. A partir d'aquesta guia, ha estat possible fer una selecció de títols per a una **“Exposició bibliogràfica sobre Patrimoni Industrial d'Alcoi”**; una mostra amb la qual el **Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics (CAEHA)** col·labora en les *I Jornades Patrimoni Industrial. El llegat cultural industrial a la província d'Alacant* (Alcoi, 22/09/2021, IVAM CADA ALCOI), organitzades per l'Institut Alacantí de Cultura «Juan Gil-Albert».

Sobre la base inicial d'una relació de títols extrets de la *Guia bibliogràfica de l'Alcoià-Comtat* (Alcoi, 1994), referits exclusivament a l'àmbit d'Alcoi i de les matèries: “Arqueologia Industrial”, “Arquitectura”, “Fotografia”, “Indústria generalitats”, “Indústria metall”, “Indústria paper”, “Indústria tèxtil” i “Patrimoni”, s'han incorporat treballs d'edicions posteriors, principalment sobre la cultura material i immaterial de la indústria alcoiana, i també s'inclouen investigacions sobre aspectes socials: conflictes laborals, condicions de treball i de vida, etc., motiu pel qual el document s'anomena ***Patrimoni i societat industrial d'Alcoi. Guia bibliogràfica***. La majoria de les notes, entre claudàtors, són els comentaris que acompanyen les fitxes o entrades de la *Guia bibliogràfica de l'Alcoià-Comtat* (1994).

De forma sistemàtica s'ha fet un buidat dels articles que sobre el tema ha publicat l'edició anual de la *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos* d'Alcoi, la revista *Eines*, així com també llibres col·lectius com la *Historia de l'Alcoià, el Comtat i la Foia de Castalla* (1996), la *Història d'Alcoi* (2006), etc. Igualment, s'ha consultat el catàleg de publicacions que, sobre aquestes matèries, ofereix la Xarxa de Biblioteques Municipals d'Alcoi mitjançant <https://xlpv.gva.es/> i també a *BIVIA. Portal del patrimonio documental de Alcoy*, <https://bivia.info>.

En algun cas ha estat possible incorporar l'enllaç a l'edició digital; tanmateix, per tal de no superar l'extensió de les fitxes, no figura l'enllaç als nombrosos articles de la RFMC d'Alcoi que anualment edita l'Associació de Sant Jordi, i que es troben disponibles per a la seua consulta en <http://revista.asjordi.org/>

En la recopilació de títols de llibres i articles han participat socis del Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics (CAEHA). En aquest sentit, cal que agraïm les aportacions d'Elisa Beneyto, Francesc X. Blay, Ramón Molina, Pedro J. Parra, Josep Lluís Santonja, José M. Soriano, Joan M. Vicens i Lluís Vidal, coordinats per Josep Maria Segura.

La relació bibliogràfica que segueix inclou un total de 500 entrades, una mostra significativa –tot i que de segur incompleta– que confirma el protagonisme dels treballs i les investigacions que han inspirat la Indústria i la Industrialització alcoianes. No obstant això, i amb interès d'incrementar, millorar i corregir la informació bibliogràfica que es conté en aquest document (a setembre de 2021), el CAEHA agrairà totes les aportacions i suggerències que li puguen fer arribar al correu caeha@caeha.es

Pàgines web:

Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics (CAEHA)

<https://www.caeha.es/>

Alcoy Industrial – Asociación Legado Histórico Industrial de la Ciudad de Alcoy

<https://www.alcoyindustrial.es>

BIVIA. Portal del patrimonio documental de Alcoy

<https://bivia.info/inicio/proyecto.php>

El Molinar d'Alcoi: paisatge i patrimoni industrial

<https://rafaelsebastia.wixsite.com/el-molinar-alcoy>

Paisatge industrial del riu d'Alcoi

<http://paisajesturisticosvalencianos.com/va/paisajes/industria-del-paper-i-textil-del-riu-dalcoi/>

Museu Valencià del Paper (Banyeres de Mariola)

<http://www.museuvalenciadelpaper.com/>

Museu del Tèxtil de la Comunitat Valenciana (Ontinyent)

<https://www.fundaciomuseudeltexil.es/>

Museu d'Oficis i Costums de Bocairent

<https://www.bocairent.org/ca/tours/museu-doficis-i-costums/>

Col·lecció de maquinària industrial de l'EPSA

<http://www.upv.es/entidades/FPA/info/1018537normalv.html>

Col·lecció màquines tèxtils, Josep Julià i María Catalá (Benilloba)

<http://benillobatelares.blogspot.com/>

Associació de Patrimoni Industrial Valencià

<https://apiva.wordpress.com/>

Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial [ja dissolta]

<https://arqueologiaindustrial.wordpress.com/>

AMCTAIC. Associació d'Arqueologia Industrial de Catalunya

<http://www.amctaic.org/>

Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

<https://mnactec.cat/es>

INCUNA. Asociación de Arqueología Industrial

<https://incuna.es/>

Comité Internacional per a la Conservació i Defensa del Patrimoni Industrial

<http://ticcih.es/>

Relació bibliogràfica:

- AA.VV.** (1990), *Jornades sobre teoria i mètodes d'Arqueologia Industrial*, Alacant: Universitat d'Alacant, 56 pp.
- (1990), *Congrés d'Estudis de l'Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 390 pp., 21,5 cm.
- (1991), *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià (Alcoi, 1990)*, València: Diputació de València, Història Local, 7, 462 pp., 21 cm.
- (1996), *Cultura material i canvi social. Actes del Segon Congrés al País Valencià (Sagunt, 1994)*, València: Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial, 358 pp., 21 cm.
- (1998), *2000 anys de la Història del Paper. Xàtiva i la Comunitat Valenciana*, València: Generalitat Valenciana.
- (2010), *La societat industrial valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, 440 pp., 22 cm.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- ABAD RUIZ, David; MOMPÓ ARQUES, Roc; NEBOT NAVARRO, Ximo; VAQUER ARACIL, Andreu J.** (1991), *El ferrocarril Alcoi-Gandia (El «Xitxarra»: 1893-1969)*, Alcoi: IES P. Vitòria, Quaderns Eines, núm. 4, 82 pp., 24 cm.
- ACOSTA MATARREDONA, Jordi; GUILLEM GARCÍA, Gabriel; NEBOT CERDÀ, Begonya** (2014), *El Molinar: Font de Vida* [Recurs electrònic], Alcoi: Ajuntament d'Alcoi - Departament de Medi Ambient, 1 disc (DVD-ROM). <https://fontsdexixona.com/pdf/El-Molinar-Font-de-Vida.pdf>
- [ACTA]** (1937-01-02), *Acta de la reunió de la Asamblea de las Industrias Metalúrgicas Socializadas de Alcoy*. Mecanoscrit. [1937-01-02-acta-reunion-metal-alcoy_socializacion-sector](https://fontsdexixona.com/pdf/1937-01-02-acta-reunion-metal-alcoy_socializacion-sector)
- AGRUPACIÓN FOTOGRÁFICA ALCOYANA** (2019), *Zenit entre muntanyes*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi - Xarxa de Biblioteques Municipals d'Alcoi, 96 pp., 20 cm.
- ALBORS Y MONTLLOR, Emeterio** (1881), *La Industria Papelera. Memoria presentada por D..., de Alcoy, a la Sociedad Económica de Amigos del País de Valencia y premiado con accésit en el certamen de 1880*, Alcoi: Francisco Company, impresor, 49 pp., 21 cm. (Biblioteca del Marqués del Bosch. Alacant).
- ALCARAZ, Adolfo; BENEITO, Àngel; BLAY, Francesc X.; HERNÁNDEZ, Rafael; MOLINA, Ramón; SANTONJA, Josep Lluís; SEGURA, Josep M.; VICTORIANO, Joaquim; ESPÍ, Adrián** (2004), *Mirar el passat. Memòries d'un poble*, Alcoi: Ediciones Tívoli, 126 pp., 30 cm.
- [ALCOY]** (1973), “Alcoy textil, industrial y turístico”, Barcelona: *Potencialidad de la Industria Textil Española*, núm. 44, pp. 7-112. [Es un recull de diverses i variades aportacions. A la fi inclou una relació de fabricants tèxtils d'Alcoi, Banyeres, Cocentaina, Crevillent i Muro].
- (1975), “Alcoy y comarca. Siete siglos de industria”, Barcelona: *Potencialidad de la Industria Española*, pp. 7-159. [Reprodueix el monogràfic de 1973, amb alguna aportació nova].

- ALCOY ECONÓMICO E INDUSTRIAL** (1926), *Alcoy Económico e Industrial. Revista fundada por la Academia de San Francisco de Paula*, Alcoi: Tip. lit. relieves Teobaldo Jordá, v. il., 31 cm. Mensual, Año 1, núm. 1 (febrero 1926).
- ALCOY INDUSTRIAL** (2018), *Memoria Candidatura transformación edificios Ferrándiz y Carbonell en Campus de Alcoy de la UPV. Premio Hispania Nostra 2018*, mecanoscrit, 83 pp.
<https://drive.google.com/file/d/16n5FsGoRSYmvoCA19iYFczqLS19239K/view?usp=sharing>
- ALCOY INDUSTRIAL** (1919), *Alcoy Industrial. Revista Comercial Ilustrada*, Alcoi: C/ Anselmo Aracil, 11, director Roger Botí Jordà, 1 v., il., 30 cm., Año 1, núm.1 (diciembre 1919).
- ALCOY INNOVACIÓN** (1989), *Alcoy innovación. Revista de la Cámara de Comercio e Industria de Alcoy*, Alcoi: D y C Lazos, 1989-[1991] v., 30 cm. Trimestral, Año 1, núm. 1 (oct.-dic.1989).
- ÁLVAREZ ÚBEDA, Basilio** (2005), *El ferrocarril de Xàtiva-Alcoi. Empeño y su supervivencia*, Ontinyent: Caixa d'Estalvis d'Ontinyent, 120 pp., 30 cm.
- AMORÓS, Àlex** (2000), “Els gravats sobre els fets del Petrólio”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 44-46.
- AMORRORTU VILLAR, Elena** (2001), “Vicent Pascual: una porta al segle XX”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 42-44.
- ANDRÉS VALOR, Julio** (gener 1915), “Historia de la industria lanera en Alcoy”, *La Lealtad*, núms. 97, 98 i 99, Alcoi.
- [APARATO]** (1899), *Aparato o Máquina para producir y almacenar el gas acetileno destinado al alumbrado*, Alcoi: José Pérez Botella. (Biblioteca Pública d'Alacant).
- ARACIL, Rafael; BERNABÉ, J. M.; GARCÍA BONAFÉ, Mario** (1974), “Moviments socials d'Alcoi: un intent de cronologia”, en *Primer Congreso de Historia del País Valenciano*, pp. 133-144.
- ARACIL MARTÍ, Rafael; GARCÍA BONAFÉ, Màrius** (1974), *Industrialització al País Valencià: el cas d'Alcoi*, València: Eliseu Climent editor, 315 pp., 18 cm. [Potser el primer estudi rigorós i global amb plantejaments teòrico-metodològics moderns. Inclou fonts i bibliografia].
- (1974), *Procés industrial d'Alcoi*, València: Banc d'Alacant, 315 pp., 18 cm. [Es tracta d'una altra edició del llibre anterior, encara que amb títol diferent].
- (1974), “Alcoi i la guerra civil: les colectivitzacions”, en *Arguments*, núm. 1, València, pp. 23-33.
- (1974), “Els inicis de la industrialització a Alcoi”, en *Recerques*, núm. 2.
- ARACIL MARTÍ, Rafael; CERDÀ PÉREZ, Manuel; GARCÍA BONAFÉ, Màrius** (1980), *Arqueologia industrial de Alcoi*, Alcoi: Ed. Ajuntament, 94 pp., 33 cm., amb 123 fotografies. [De moment, la primera publicació sobre el tema. A la introducció va una presentació de la nova disciplina, i la resta és una bona selecció de fotografies de material “inventariable”. A consultar].
- ASSOCIACIÓ VALENCIANA D'ARQUEOLOGIA INDUSTRIAL** (2010), “Alcoy y las oportunidades perdidas”, en *Butlletí Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial*, València, Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial, núm. 2, (maig, 2010).
<https://arqueologiaindustrial.wordpress.com/2010/07/14/alcoy-y-las-oportunidades-perdidas/>

— (2010-2012), *Butlletí Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial*, València, Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial, núm. 2, (maig, 2010) a núm. 12 (febrero, 2012); <https://arqueologiaindustrial.wordpress.com/2010/05/>

AZNAR, RODES Y ALBERO (1921), *Aznar, Rodes y Albero. Talleres de construcción y fundición Aznar, Rodes y Albero, Sección primera. Año 1921*, [s.l.: s.n, 1921], 19 pp. il. bl. y n., 17 x 25 cm.

— (1923), *Aznar, Rodes y Albero. Talleres de construcción y fundición Aznar, Rodes y Albero. Sección tercera, Año 1923*, [s.l.: s.n, 1921], 16 pp. il. bl. y n., 18 x 25 cm.

— (1924), *Tarifa de precios de maquinaria y accesorios para elaboración de vinos. Sección primera, febrero de 1924*, Alcoi: Imprenta Ismael Vilaplana, 12 pp., 22 cm.

— (1924), *Tarifa de precios de maquinaria y accesorios para elaboración de aceites. Sección segunda, febrero de 1924*, Alcoi: Imprenta Ismael Vilaplana, 8 pp., 21 cm.

— (1926), *Talleres «Pardalot». Aznar, Rodes y Albero. Alcoy, [Catálogo comercial]*, Alcoi: 32 pp., 28 cm. <https://tinyurl.com/ppjuxrpk>

— (1926), *Talleres «Pardalot». Aznar, Rodes y Albero. Alcoy*, Alcoi, 55 pp., 28 cm.

— (194?), *Aznar, Rodes y Albero*, Alcoi: 1 v. (pag. var.), il. bl. y n. y col., 28 cm.

BALSALOBRE GARCÍA, Juana María (1994), “La arquitectura teatral en Alcoy, I. Teatro Principal, proyectos de fachada formados por el arquitecto José Moltó Valor”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 138-139.

BAÑÓ i ARMIÑANA, Ricard (1988), *Rutes històriques i monumentals d'Alcoi*, Alcoi: Ed. Ajuntament i Centre de Professors, 148 pp., 22 cm.

— (2010), “Els primers temps de la industria a Alcoi”, en *La societat industrial valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*. Alcoi, Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, pp. 101-104.

BARCELÓ VALOR, Rafael (1992), *Estudio sobre la higiene y seguridad del obrero en los talleres y fábricas*, [Ed. facs.], Alcoi: "Misericordia y Compañía", pp. [95]-111, 21 cm. Colección: Arqueología industrial. [Memoria que obtuvo el premio de la Escuela Industrial de Alcoy. Reprod. facs. de la ed. de: Alcoi: Imp. del "Heraldo de Alcoy", 1900].

BARDISA BUADES, Teresa.; BERBEGAL MEDINA, María Ángeles.; BLANES NADAL, Georgina; GARRIGÓS OLTRA, Lluís; MOLINA FERRERO, Ramón; SEBASTIÁ ALCARÁZ, Rafael (1995), “La industria fosforera alcoyana”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 124-127.

BARRERA GÓMEZ, Juan (1916), *Alcoy artístico e industrial: lujoso álbum de fotografías con un resumen histórico de la ciudad*, Sevilla: fotografías de Juan Barrera y Palacio y Comp., 64 pp. todas il., 19 x 28 cm.

<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00083571EX&codopac=OPARE&idpag=555343884&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

— (1918-1919), *Alicante y su provincia artístico e industrial. Album de fotografías*, Sevilla: Imp. F. Díaz, 84 pp., 24 x 17 cm., apaïsat. [N'hi han vistes d'Alcoi i d'algunes fàbriques]. (Bib. Gabriel Miró).

[BASES] (1841), *Bases para la formación de una sociedad en Alcoy de una máquina de hilar lino*, Alcoi: Imp. F. Cabrera.

BENEITO LLORIS, Àngel (1995), “Un intent de modernització urbanística a primers del segle passat”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 120-121.

— (1999), “Al voltant de 1873”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 135-136.

— (2003), *Condicions de vida i salut a Alcoi durant el procés d'industrialització*, Alcoi: Universitat Politècnica de València, 296 pp., 30 cm.

— (2010), “La defensa passiva de la indústria alcoiana durant la postguerra: la seua efectivitat i viabilitat”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, pp. 283-308.

<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

— (2011), “El «Ferrocarriil Alicante-Alcoy»: El tren que mai va existir”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 152-153.

— (2021), “Alcoi i les epidèmies de còlera i grip (1833-1918)”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 29, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 46-61.

BENEITO LLORIS, Àngel; BLAY MESEGUER, Francesc X. (1988), *Dos escrits sobre els fets d'Alcoi de 1873 («El Petrolio»)*, Alcoi: Comissió Organitzadora del 125è aniversari de «El Petrolio».

— (1998), *El Petrolio. 125 aniversari 1ª Internacional*, Alcoi: Centre Cultural, Sala Unesco, 14 pp. 32 cm.

— (coords.) (2004), *La premsa en les comarques de l'Alcoià-Comtat (1837-1939)*, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», 385 pp., 24 cm.

BENEITO LLORIS, Àngel; BLAY MESEGUER, Francesc Xavier; VALERO ESCANDELL, José Ramón (1999), *Del taller a la fàbrica: el proceso de Industrialización*, València: Nau Llibres (Proyecto GEA-CLIO), 58 PP., 30 CM.

BENEITO LLORIS, Àngel; GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín (2013), “Alcoi: condiciones de vida y dieta alimentaria en Alcoi durante el proceso de industrialización”, en DEL ARCO, M.A; ORTEGA, A; MARTÍNEZ, M, (Eds.), *Ciudad y modernización en España y México*, Granada: Editorial Universidad de Granada, pp. 63-81.

BENEITO LLORIS, Àngel; HERNÁNDEZ FERRIS, Rafael; MOLINA FERRERO, Ramón (2006), “El segle XIX: `època de canvis i revolucions””, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.) *Història d'Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi i Editorial Marfil, pp.438-449.

— (2006), “El primer terç del segle XX”, en *Història d'Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi i Editorial Marfil, pp. 266-279.

- BENEITO LLORIS, Àngel; PUCHE GIL, José** (2010), “Creixement econòmic i desenvolupament fabril a Alcoi (1840-1915): misèria econòmica sota l’esplendor industrial?”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià»* (novembre 2007), Alcoi: Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d’Alcoi, pp. 143-172.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- BENEITO LLORIS, Àngel; SALINAS SALINAS, Carlos** (1991), “La Fàbrica de Tabacos de Alcoi”, en *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 265-277.
- BENEITO LLORIS, Àngel; SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (2006), “El camí carreter de la pedrera de Sant Cristòfol (Alcoi, Alacant)”, en *El Abric de la Falguera (Alcoi, Alacant). 8.000 años de ocupación humana en la cabecera del río de Alcoi*, Alcoi: Ajuntament – Diputació d’Alacant - CAM, pp. 59-61.
- (2020), “La pedrera de Sant Cristòfol, història de l’explotació”, en *Les Pedreres de Sant Cristòfol i el barranc del Cint. Història i paisatge d’una muntanya de la serra de Mariola habitada pels voltors*, Alcoi: Fundació Mutua Levante, pp. 87-119.
- BENEYTO GÓMEZ, Elisa** (2021), *Els cementeris com a reflex de la societat industrial: el cementeri d’Alcoi*, Tesi Doctoral inèdita, Universitat d’Alacant.
- BENEYTO GÓMEZ, Elisa; VIDAL PÉREZ, Lluís** (2011), “El cementeri vell d’Alcoi”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 147-149.
- (2012), “Los cementerios como reflejo de la sociedad industrial. El cementerio de Alcoi”, en *Patrimonio inmaterial e intangible de la industria: artefactos, objetos, saberes y memoria de la industria*. INCUNA, Gijón, pp. 451-458.
- (2014), “125 anys del projecte de Cantagallet”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 177-179.
- (2014), “Arquitectura i escultura funerària a l’Alcoi del segle XIX”, en *Canelobre*, núm. 64, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 254-269.
<https://www.caeha.es/wp-content/uploads/2016/06/Elisa-Beneyto-i-Llu%C3%ADs-Vidal-Arquitectura-i-escultura-funer%C3%A0ria-a-lAlcoi-del-segle-XIX.pdf>
- (2016), *Vicent Pascual Pastor. L’esplendor de l’arquitectura. 150è aniversari, Alcoi (1865-2015), Quadern de l’alumne*, Alcoi: Ajuntament - Arxiu Municipal, 24 pp., 30 cm.
https://www.alcoi.org/export/sites/default/es/areas/cultura/biblioteca/noticias/descarga/Vicent_Pascual_Esplendor_arquitectura_Quadern_alumne.pdf
- (2016), *Vicent Pascual Pastor. L’esplendor de l’arquitectura. 150è aniversari, Alcoi (1865-2015), Quadern pedagògic per al professorat*, Alcoi: Ajuntament - Arxiu Municipal, 24 pp., 30 cm.
https://www.alcoi.org/export/sites/default/es/areas/cultura/biblioteca/noticias/descarga/Vicent_Pascual_Esplendor_arquitectura_Quadern_professor.pdf
- (s.d. [2019]), “El cementeri: la ciutat dormida”. *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 81-88.

- (2019), “Els cementeris vuitcentistes, reflex d’una societat canviant: el Cementeri Vell d’Alcoi (1812-1885)”, en *Revista eWali*, núm. 1, Alcoi, pp. 52-60.
<https://revistas.innovacionumh.es/index.php/eWali/issue/view/17/1>
- (2021), “Cementeris, urbanisme i població”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 29, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 76-85.
- BERBEGAL MEDINA, María Ángeles** (2006), “Comunicacions i vies de transports”, en *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 318-319.
- BERBEGAL MEDINA, María Ángeles; MOLINA FERRERO, Rarmón** (1992): “Contribución al estudio de la arqueología industrial en Alcoy”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 125-127.
- BERENGUER BARCELÓ, Julio** (1975), *El Alcoy del XIX y la medicina. Contribución al estudio de la medicina en el Alcoy de la segunda mitad del siglo XIX*, Alcoi: Imp. Belguer, 370 pp., 23 cm.
- (1977), *Historia de Alcoy*, Alcoi: Llorens distribuïdor, 3 vols., 22 cm.
- BERNABÉ MAESTRE, Josep M^a** (1974), “Orígenes de la industria del calzado en el País Valenciano”, València: *I Congrés d’Història del País Valencià (1971)*, vol. IV, pp. 153-165. [Hi ha referències sobre Alcoi, Biar, Beniarrés i Cocentaina].
- (2001): “La lluita per la vida: industrialització i salut pública en l’Alcoi de la restauració”, en *150 anys de la consolidació de l’ensenyament industrial a Alcoi*, Alcoi: Universitat Politècnica de València, pp. 243-260
- BLANES, Eduardo** (24-11-1865), “Vestuario para el ejército”, *Diario de Alcoy*, Alcoi.
- BLANES NADAL, Georgina; GARRIGÓS OLTRA, Lluís; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (1996), “La industria fosforera alcoyana”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 122-123.
- (1998), *Antecedents de l’Escola Industrial d’Alcoi: El Establecimiento Científico Artístico de la Real Fábrica de Paños*, Alcoi: Institut d’Estudis Catalans, SCHCT.
- BLANES NADAL, Georgina; GARRIGÓS OLTRA, Lluís; MILLÁN VERDÚ, Carlos; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (2000), *Orígenes de la enseñanza técnica en Alcoy*, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», 408 pp., 20,5 cm.
- BLANES NADAL, Georgina; GUTIÉRREZ VAÑÓ, David; MIRÓ SEGURA, José H.; SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (2010), “La col·lecció de maquinària industrial de l’Ajuntament d’Alcoi”, en *Recerques del Museu d’Alcoi*, núm. 19, pp. 201-218.
<https://raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/197134>
- BLANES NADAL, Georgina; MILLÁN VERDÚ, Carlos; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (2002-2003), “El origen de la Escuela de Artes y Oficios de Alcoy, 1886-1888”, en *Quaderns d’història de l’enginyeria*, 2002-2003, Vol. 5, pp. 85-97.
<https://raco.cat/index.php/QuadernsEnginyeria/article/view/83786>
- BLANES NADAL, Georgina; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (1994), “La Casa de la Bolla”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 127-129.

— (2011), “El Molinar de Alcoy: paisaje industrial”, en *El Salt*, núm. 25, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», pp.

BLAY MESEGUER, Francesc X. (1991), “Un manuscrit sobre el «Petrolio» (I)”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 123-125.

— (1992), “Un manuscrit sobre el «Petrolio» (II)”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 114-115.

— (2000), “Presentació”, dins CAEHA: *Alcoi, ciutat i patrimoni. Jornades de debat*, en *Recerques del Museu d’Alcoi*, núm. 9, pp. 7-10.
<https://www.raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/180874/0>

BLAY MESEGUER, Francesc X.; SEGURA MARTÍ, Josep M^a (coords.) (1994), *Guia bibliogràfica de l’Alcoià-Comtat*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 544 pp., 24 cm.

[BOLETÍN] (1884), *Boletín Comercial de Alcoy. Órgano defensor de los intereses del comercio y la industria*, Alcoi: Imprenta de Francisco Company, v., 31 cm. Bisemanal, 28 septiembre 1884, Año 1, núm. 1 (4 junio 1884).

— (1932), *Boletín del Centro de Dependientes de Comercio, Industria y Banca*, Alcoi: Tip. E. Vañó, v. il., 31 cm. Mensual, Año 1, núm. 1 (15-08-1932).

— (1935), *Boletín: Órgano mensual del Sindicato de la Industria Textil y Fabril de Alcoy*, Alcoi: Imp. E. Vañó, v. il., 31 cm. Mensual, Año 1, núm. 1 (29-11-1935).

BORJA, José Miguel; MORA, Ignasi (1983), *Alcoy 1881-1980*, s.l. [València], Col·lecció “La memoria col·lectiva. Retratos de una ciudad”, vol. V, Grafival, 230 pp., 30’5 cm. Pròleg d’Alfons Llorens, i coordinació de les fotografies J. Crespo Colomer. [Bàsicament és una col·lecció de fotografies].

BOTELLA PÉREZ, Javier (2021), “Alcoy y sus trabajadoras: el Padrón Municipal de 1890”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 158-160.

BRIET GARCÍA, Pau (2001), “Timoteu Antoni Briet Montaud”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 45-46.

CABANES DURÁ, Ignacio (2016), *Estudio y propuesta de reutilización de edificio sin uso: Cine Goya de Alcoy*, Trabajo de Fin de Grado en Arquitectura Técnica, Universitat d’Alacant, 2016.
<http://hdl.handle.net/10045/58384>

CAEHA (2000), *Alcoi ciutat i patrimoni, jornades de debat (novembre 1999)*, Actes publicades en *Recerques del Museu d’Alcoi*, núm. 9, pp. 7-71. https://www--alcoi--org.insuit.net/es/areas/cultura/museo/publicaciones/recerques/recerques_0009.html

CÁMARA OFICIAL DE COMERCIO E INDUSTRIA DE ALCOY (1985), *Guía industrial y comercial de Alcoy*, Alcoi: Cámara Oficial de Comercio e Industria, Edición 1^a, 362 pp., il., 31 cm.

CANALEJAS ROMÁ, Ricardo (2005), *Horas extraordinarias*, Alcoi: Ed. R. Canalejas Romá, 264 pp., 31 cm.

- CANALEJAS ROMÁ, Ricardo; SANTONJA CARDONA, Josep Lluís** (2016), *Del Globo al Avión. Un recorrido histórico por el comercio de Alcoy*, Alcoi: Editorial Marfil, S.A., 240 pp., 30 cm.
- (2017), *La Sultana y El Soldado. Un recorrido histórico por el comercio moderno de Alcoy*, Alcoi: Editorial Marfil, S.L., 256 pp., 30 cm.
- CARBONELL GARCÍA, Joan Daniel** (2010), “Aproximació a la historia del moviment obrer a Alcoi en la primera dècada del regnat d’Alfons XIII. Condicions de vida obrera i sindicalisme: Les societats de resistència, 1900-1913”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d’Alcoi, pp. 231-239.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- CARBONELL, Joan Daniel; CERDÀ, Manuel** (1980), “Les dures condicions de vida de la classe obrera alcoiana (1880-1923)”, en *Estudis d’Història Contemporània del País Valencià*, núm. 1.
- CARBONELL PASCUAL, José** (1977), *Bodas de oro. Pequeñas memorias o recuerdos de una vida al servicio de la Empresa Payá Miralles, 1926-1976*, València: Talleres Máñez, 156 pp., 22 cm.
- CASTELLÓ CANDELA, Antonio** (1997), *Inicios de la imprenta en Alcoy, 1824-1897*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 464 pp., 24 cm.
- (2002), “Francisco Pastor Muntó, un litógrafo y publicista desconocido (Alcoi 1850 – Sao Paulo 1922)”, en *L’Alcoi del segle XX. V Jornades d’Història Local*, Alcoi: Arxiu Municipal d’Alcoi - Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics, pp. 387-397.
- (2006), “Els inicis de la impremta”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.) *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 320-321.
- CASTELLÓ MORA, Juan** (2011), “El papel en la provincia de Alicante. Evolución histórica”, en *El Salt*, núm. 25, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 12-13.
- CERDÀ PÉREZ, Manuel** (1980), *Lucha de clases e industrialización: la formación de una conciencia de clase en una ciudad obrera del País Valenciano: Alcoi, 1820-1873*, València: Almudín, 136 pp., 17 cm.
- (1985), “El ludisme”, en *Debats*, num. 13, pp. 5-15. [Especial anàlisi del ludisme alcoià. Inclou, al final, un extracte de les Sessions de les Corts sobre la destrucció de màquines a Alcoi en 2-3-1821].
- (1989), “Arqueología industrial. Jornadas sobre teoría y método (Alcoi)”, en *Historia Social*, núm. 4.
- (1991), “Arqueologia industrial i classe obrera”, en *Arqueologia industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià (Alcoi, 1990)*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 69-91.
- (1996), “El crecimiento industrial en el siglo XIX (1800-1860)”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.) *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 481-492.

- (1996), “La industrialización en la segunda mitad del siglo XIX”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.) *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 493-504.
- (1996), “Los trabajadores y la industrialización”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.) *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 505-516.
- (1996), “El movimiento obrero en el siglo XIX”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.) *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 517-528.
- (1996), “Transformaciones económicas y sociales (1900-1930)”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.) *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 625-636.
- (1999), *Alcoi, patrimoni de la societat industrial*, Alcoi: Centre Cultural - Sala Unesco, 16 pp., 32 cm.
- (1999), “Transformaciones en el textil, el papel y la metalurgia”, en Los inicios de la modernización en Alicante, 1882-1914, Alacant: Caja de Ahorros del Mediterráneo - Obras Sociales, pp. 33-44.
- (2000), “La Revolució del Petroli. Per què el Petroli?”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 21-27.
- (2008), *Arqueología Industrial. Teoría y práctica*, València: Universitat de València, 258 pp., 23 cm. [Inclou informació sobre les actuacions arqueològiques realitzades en edificis industrials i infraestructures hidràuliques dels rius Barxell i Molinar, pp. 163-189].
- CERDÀ PÉREZ, Manuel; GARCÍA BONAFÉ, Mario** (dirs.) (1995), *Enciclopedia Valenciana de Arqueología Industrial*, València: Ed. Alfons el Magnànim - Institució Valenciana d’Estudis i Investigació, 680 pp., 26 cm.
- CERDÀ PÉREZ, Manuel; MOLINA FERRERO, Ramón** (1996), “Els orígens de la vivenda de lloguer a Alcoi”, en *Cultura material i canvi social. Actes del Segon Congrés d’Arqueologia Industrial al País Valencià*, València: Associació Valenciana d’Arqueologia Industrial, pp. 221-234.
- CERDÀ GARCÍA, Manuel; CERDÀ PÉREZ, Manuel** (2015), *Arqueologia industrial d’Alcoi*, Alcoi: Centre Cultural Mario Silvestre, 48 pp., 16,5 cm.
- CERDÀ GORDO, Enrique** (1967), *Monografía sobre la industria papelera en Alcoy*, Alcoi: Papeleras Reunidas, 165 pp., grav., 21 cm.
- (1995), *150 años de libritos de papel de fumar*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 88 pp., 24 cm.
- (1996), *Papeleras Reunidas, S.A. Papelera Alcoyana S.A. Historia de un fiasco*, Alcoi: Miseria i Companyia, 90 pp. + 42 pp. il·lustracions, 24 cm.
- (1997), *El Bambú, la marca y les Bambuneres*, Alcoi: Miseria i Companyia, 144 pp., 24 cm.
- [CERILLAS]** (18-11-1892), “La fabricación de cerillas”, *La Revista Católica*, Alcoi.
- (22-2-1908), “La cuestión de las cerillas”, *Fraternidad*, Alcoi.
- (26-10-1916), “La fábrica de cerillas de Alcoy”, *La Lealtad*, Alcoi.

- CHARRON, Jacqueline** (2000), *Alcoy Modernista* [video], Alcoi: Producciones ZOE.
- (2002), *Paseos Arquitectónicos por Alcoy*, Alcoi, s.p., 20 cm.
- (2009), *Alcoy contado por sus piedras y vida de Vicente Pascual*, Alcoi, 324 pp., 30 cm.
- (2017), *Passejades Arquitectòniques per Alcoi*, Alcoi: Més Ciutat, S.A. sp., 20 cm. [És una reedició en valencià del llibre de 2002].
- CÍRCULO INDUSTRIAL DE ALCOY** (1961), *Estatutos y reglamento del Círculo Industrial, febrero de 1961*, Alcoi: Imp. Comercial, 45 pp., 16 cm.
- (2009), *Círculo Industrial Alcoy* [Publicación periódica, Año 1, núm. 1 (2008)], Alcoi: Círculo Industrial, v., 30 cm.
- (2012), *Centenario de la remodelación de la fachada del Círculo Industrial 1911-2011*, [catálogo], Alcoi: Círculo Industrial, 60 pp., 22 x 22 cm.
- (1918), *Reglamento del Círculo Industrial de Alcoy*, Alcoi: Imprenta de Agustín Armiñana, 24 pp., 21 cm.
- (2019), *Círculo Industrial de Alcoy. 150 años 1868-2018*, Alcoi: Círculo Industrial de Alcoy, 271 pp., 31 cm.
- CLIMENT i CABRERA, Rafael** (1989), “La sanitat a la comarca de l’Alcoià, Comtat, Foia de Castalla”, en *Actes del Congrés d’Estudis de l’Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 307-312.
- COLEGIO DE ARQUITECTOS DE ALICANTE** (1979), *Guia provisional d’arquitectura. Alcoi*, Alacant: Col·legi Arquitectes-Alacant, s.p., làm., map., 28 cm. [Recull 93 fotografies d’edificis d’interès patrimonial].
- COLOMA GIL, Carlos; SANTONJA CARDONA, Josep Lluís** (2010), *Alcoy ’73. Diario de un fotógrafo*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi - Xarxa de Biblioteques Municipals d’Alcoi, 112 pp., 20 cm.
- COLOMA PAYÁ, Rafael** (1959), *La Revolución Internacionalista Alcoyana de 1873 («El Petrolio»*, Alacant: Instituto de Estudios Alicantino, 124 pp. + 14 làms.
- (1977), *Crónica del Monte de Piedad de Alcoy*, Alcoi: Caja de Ahorros de Alicante y Murcia, 464 pp., 24 cm.
- COLOMA PÉREZ, Antonio** (1985), *Situación laboral y socioeconómica de los obreros de la industria papelera de Alcoy 1864-1884, (Documento testimonial obrero)*, Alcoi: 27 pp., 21 cm.
- COLOMINA FRANCÉS, Javier; GUILLEM GARCÍA, Gabriel; MOLINA FERRERO, Ramón** (2002), *Societat Industrial. Proposta museística de la cultura material*, Alcoi: Club d’Amics de la Unesco, 16 pp., 32 cm.
- CONEJERO MARTÍNEZ, Vicente** (1981), *Gremios e inicios de la revolución industrial en Alcoy*, Alacant: Instituto de Estudios Alicantinos, 326 pp., 22 cm.

- CONSEJO ECONÓMICO SINDICAL COMARCAL DE ALCOY** (1969), *Esquema industrial actualizado de Alcoy para investigación de soluciones (realizado sobre los estudios de las Comisiones de Trabajo)*, 3 vols., Alcoi: text mecanografiat, 32 cm. Conté: I. “Esquema industrial actualizado de Alcoy para investigación de soluciones”. - II. “Conclusiones”. - III. “Anexo del Estudio Base”. (Biblioteca Associació de Sant Jordi. Alcoi).
- CORTÉS MIRALLES, José** (1976), *Crecimiento urbano de Alcoy en el s. XIX*, València: Artes Gráficas Soler, 263 pp + 51 il·lustracions (mapes, plànols i fotocòpies d’arquitectes), 22 x 25 cm. [El llibre, molt complet, està dividit en cinc parts: 1a.: “Ensanche de la Ciudad”; 2a.: “Fortificaciones y puentes”; 3a.: “Servicios urbanos: Alcantarillado, Alumbrado, Aguas Potables”; 4a.: “Paseos y Jardines, Edificios del Común y Públicos; i 5a.: “Facultativos titulados...”].
- (1986), *Los pequeños puentes urbanos de Alcoy*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Gráficas Ciudad, 127 pp., 21’5 x 21’5 cm., il.lust. [A més dels ponts dedica un capítol a l’Hospital Civil d’Oliver i un altre al tipus de casa antiga alcoiana. Moltes fotografies i plànols].
- CRESPO COLOMER, José** (2003), *Crespo Colomer. Fotografía*, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», 295 pp., 24 cm.
- CRUZ OROZCO, Jorge; SEGURA MARTÍ, Josep M^a** (1991), “Avanç al catàleg de dipòsits de neu al País Valencià”, en *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrès del País Valencià*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 205-232.
- (1996), *El comercio de la nieve. La red de pozos de nieve en las tierras valencianas*, València: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 244 pp., 24 cm.
- CUEVAS CASAÑA, Joaquim** (1997), “Creación de sociedades y financiación industrial: los empresarios de Alcoi, 1830-1900”, en *VI Congreso de la AHE*, Girona, pp. 27-41.
- (1999), *Los orígenes financieros de la industria de Alcoi, 1779-1900*, Tesis Doctoral, Universitat d’Alacant.
- (1999), “Innovación técnica y estructura empresarial en la industria textil de Alcoi, 1820-1913”, en *Revista de Historia Industrial*, núm. 17, pp. 75-106.
- (2000), “Fabricants, comerciants i banquers. La formació de l’empresariat industrial d’Alcoi al segle XIX”, en *Recerques*, núm. 41, pp. 75-106.
- (2000), “Apunts al voltant de l’origen social de l’empresariat industrial d’Alcoi al segle XIX: l’exemple dels Albors”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 28-32.
- (2001), “El papel de la banca en la primera industrialización valenciana. El distrito industrial de Alcoi durante el siglo XIX”, en *150 anys de la consolidació de l’ensenyament industrial a Alcoi. Cicle de conferències 2001*, Alacant: Iniversitat Politècnica de València, pp. 405-477.
- (2006), “La industrialització en el segle XIX”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 296-311.
- (2006), “La revolució del Petròlio”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 314-315.

CUEVAS CASAÑA, Joaquim; GÁLVEZ MUÑOZ, Lina; TORRÓ GIL, Lluís (2006), “Integration or Cooperation: The impact of the Spanish Civil War (1936-39) in the network structure of Alcoi textile firms”, en *Systems of Small and Middle Size Enterprises in Latin America and Southern Europe (XIX-XX Centuries)*, IEHC, Helsinki, 26 pp.

https://www.academia.edu/23728270/Integration_or_Cooperation_The_impact_of_the_Spanish_Civil_War_1936_39_in_the_network_structure_of_Alcoi_textile_firms_SESSION_78_Systems_of_Small_and_Middle_Size_Enterprises_in_Latin_America_and_Southern_Europe_XI_XX_Centuries

— (2019), “Is an anarchist business organization possible? Textile firms in the industrial district of Alcoi during the Spanish Civil War (1936-39)”, en *Disjuntiva. Crítica de les Ciències Socials*, vol. 0 núm. 1, pp. 6-38.

https://www.academia.edu/38742151/Is_an_anarchist_business_organization_possible_Textile_firms_in_the_industrial_district_of_Alcoi_during_the_Spanish_Civil_War_1936_39

DÁVILA LINARES, Juan Manuel (1990), *Evolución urbana de Alcoy, siglos XIII-XVIII*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, 214 pp., 21 cm.

— (1991), “La regeneración del medio ambiente urbano en el Centro Histórico de Alcoy”, en *Cuadernos de Urbanismo*, núm. 2, Facultad de Derecho, Universidad de Alicante, pp. 117-133.

— (1991), “La recuperación integrada del Centro Histórico de Alcoy: criterios de actuación”, en *XII Congreso Nacional de Geografía*, A.G.E., València, pp. 457-462.

— (1993), *Alcoy: Desarrollo urbano y planeamiento*, Alacant: Universitat d’Alacant, 198 pp., 29,5 cm.

— (1994), “Crecimiento urbano de Alcoy a mediados del siglo XIX: El barrio del Pla o de Santa Elena”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 134-135.

— (1995), “La construcción de Casas Baratas y Económicas en Alcoy”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 143-144.

— (2006), “L’Eixample”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 342-343

DÁVILA LINARES, Juan Manuel; MARTÍN RAMOS, Ángel; VARELA BOTELLA, Santiago; VALOR SANJUAN, Francesc; SILVESTRE GARCÍA, Rafael; PÉREZ ALONSO, Ovidio (2010), “El patrimoni urbà en el planejament urbanístic: qüestions sobre Alcoi. Taula redona-debat”, dins CAEHA: *Alcoi, ciutat i patrimoni. Jornades de debat*, en *Recerques del Museu d’Alcoi*, núm. 9, pp. 21-32.

<https://www.raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/180877/0>

DOGV (2005-06-10), “DECRET 105/2005, de 3 de juny, del Consell de la Generalitat, pel qual es declara Bé d’Interés Cultural, amb la categoria de Conjunt Històric, el denominat el Molinar d’Alcoi”, *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, núm. 5.025, València (2005-06-10), pp. 21003-21013.

https://dogv.gva.es/datos/2005/06/10/pdf/2005_6634.pdf

— (2007-04-18), “DECRET 39/2007, de 13 d’abril, del Consell, de declaració del Paisatge Protegit del Serpis”, *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, núm. 5.492, València (2007-04-18), pp. 16112-16135.

http://www.cma.gva.es/comunes_asp/documentos/legislacion/cas/944-1706-2007_4851.pdf

DOMÉNECH ROMÁ, Jorge (2010), *El modernismo en Alcoy: Su contexto histórico y los oficios artesanales*, Salamanca: Editorial AguaClara, S.L., 500 pp., 28,5 cm.

— (2013), *Del Modernismo al Funcionalismo. Características y evolución del movimiento modernista. El Modernismo en Alcoy y Novelda (casos concretos)*, Alacant: Universitat d'Alacant, 222 pp.

— (2016), *Urbanismo y vivienda obrera en Alcoy. Siglos XIX y XX*, Alacant: Universitat d'Alacant, 328 pp.

— (2018), “Les cases de dos claus”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 200-203.

— (2019), “Las propuestas que el ingeniero Próspero Lafarga Navarro (1867-1922 realizó del Viaducto de Canalejas”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 200-203.

— (s.d. [2019]), “Urbanisme i habitatge obrer”, en *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 73-81.

— (s.d. [2019]), “L'arquitectura modernista”, en *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 89-96.

— (2020), “El ingeniero Enrique Vilaplana Juliá (1842-1916) y su perfil multidisciplinar”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 184-187.

— (2020), “César Cort Botí (1893-1978) y su urbanismo avanzado”, en *Revista Círculo Industrial Alcoy*, núm. 12, pp. 23-24.

<https://www.caeha.es/wp-content/uploads/2020/05/DOM%C3%89NECH-ROM%C3%81-Jorge-2020.-C%C3%A9sar-Cort-Bot%C3%AD-1893-1978-y-su-urbanismo-avanzado.-Revista-C%C3%ADrculo-Industrial-Alcoy-n%C3%BAm-12-pp.-23-24..pdf>

[DIRECTORIO MERCANTIL] (1982), *Directorio mercantil para la industria y el comercio de Alcoy y comarca. Boletín informativo [bimensual]*, Alcoi: (Alacant, Reproisnstan), v., 29 cm.

EGEA BRUNO, Pedro M^a. (1984), “La clase obrera de Alcoy a finales del siglo XIX”, en *Anales de Historia Contemporánea*, vol. 3, Murcia: Universidad de Murcia, pp. 123-158.

<https://revistas.um.es/analeshc/article/view/106291/101091>

ENGELS, F. (1941): *Los bakuninistas en acción. Memoria sobre el levantamiento en España en el verano de 1873*, Madrid, Col. Cuadernos «Ciencia Nueva», 54 pp., 17 cm. [Capítol II: sobre el «Petrolio»].

ESPIAGO, J. (1978), “Crisis de superproducción en la industria textil de Alcoy”, Madrid: *Estudios Geográficos*, núm. 150, pp. 105-111.

— (1987), *Trabajo y organización productiva en la industria de la Hoya de Alcoy*, Madrid: Universidad Autónoma, tesi doctoral.

[ESTATUTOS] (1935), *Estatutos de la Asociación Caja de Mejoras Sociales de los Empleados y Obreros de Papeleras Reunidas*, Alcoi: Talleres Papeleras Reunidas, 19 pp., 13'5 cm.

[FABRICANTE DE PAÑOS] (ca. 1900-1910), *Historia del fabricante de paños de Alcoy*, Alcoi: Lit. de C. Albors, 1 h. de lám., 44 x 32 cm.

- FERNÁNDEZ VILAPLANA, Diego L.** (2016), *Alcoi, julio de 1873: El levantamiento obrero más importante del siglo XIX*, UNED, Treball Fi de Màster inèdit, 105 pp.
https://www.academia.edu/31080710/Alcoi_julio_de_1873_El_levantamiento_obrero_m%C3%A1s_importante_del_siglo_XIX
- (2021), “La infàmia d’Alcoi”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 29, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 62-74. [Sobre els fets del Petrolio].
- FERRANDO LAGUNA, David** (2017), *El patrimonio arquitectónico de la sociedad industrial de Alcoy a principios del S. XX, su conservación y nuevas funciones*, Trabajo de Fin de Grado en Humanidades Contemporàneas, Universitat d’Alacant, 2017. <http://hdl.handle.net/10045/67509>
- FERRANDO MORALES, Àngel Lluís** (2010), “El paper de la burgesia industrial en l’aparició del nou repertori musical per a la Festa de Moros i Cristians”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d’Alcoi, pp. 201-221.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- FERRANDO SENDRA, Amparo** (2007), “El conjunto histórico de El Molinar (Alcoy): una oferta cultural y turística en el siglo XXI”, en *I Jornades del Parc Natural de la Serra de Mariola. Patrimoni cultural: arquitectura rural (6, 7 i 8 d’abril de 2005)*, Alcoi: Conselleria de Territori i Habitatge, pp. 57-61.
- [FERROCARRIL]** (1867), *Memoria explicativa (sic) del Proyecto de un Ferro-cargil (sic) entre Alcoy y Villena, por la Sociedad Propietaria Dolz, Figuer y Pérez de Castro*, Madrid: Imp. Pascual Conesa, 14 pp., 22 cm. Edició facsímil: Alcoi (1983), Llorens Libros, Gráficas Ciudad. [Consta de catorze pàgines i un Plànol General del traçat que havia de passar per Muro, Agres, Alfafara, Banyeres, Beneixama, Camp de Mirra i La Canyada].
- FLOR TOMÁS, Mª Teresa; GARCÍA AYELO, Antonia; SERRANO YÁÑEZ, Mª Amelia** (1989), “El ferrocarril «Villena-Alcoy-Yecla»”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 47-52.
- FORNER MUÑOZ, Salvador** (coord.) (1989), “Arqueología y patrimonio industrial”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 18-32.
- (coord.) (1989), “Patrimonio industrial y arqueología industrial en las comarcas valencianas meridionales”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 34-38.
- (dir.) (1995), *Plan para la rehabilitación y conversión en parque histórico del paraje “El Molinar” de Alcoy* [Microforma], Alacant: Universitat d’Alacant.
- FORNER, Salvador; SANTACREU, José Miguel** (eds.) (1990), *Jornades sobre teoria i mètodes d’arqueologia industrial (Alcoi, 18 i 19 de febrer de 1989)*, Alacant: Universitat d’Alacant, 55 pp., 21 cm.
- GABINETE SIGMA** (1974), *La economía de Alcoy y su comarca. Aspectos históricos y estructuras actuales*, Alcoi: Monte de Piedad y Caja de Ahorros de Alcoy, 400 pp., 25 cm.
- GADEA, S.** (26-2-1927), “La crisis de la industria textil alcoyana”, *El Noticiero Regional*, Alcoi.

- GALLARDO ALBARRÁN, Daniel; GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín** (2021), “¿Crecimiento o estancamiento? Bienestar durante la industrialización española en Alcoy (1860-1910)”, en *Investigaciones de Historia Económica*, núm. 17. [2021-02-Growth-or-stagnation-Well-being-during-the-Spanish-industrialization-in-Alcoy-JJ-Garcia-Gomez](#)
- GARCÍA, Anna; NEBOT, Begonya** (2000), “L’escenari del petroli”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 38-43.
- GARCÍA ANTÓN, Irene** (1973), “Síntesis biográfica de los arquitectos modernistas Vicente Pascual Pastor y Timoteo Briet Montahud”, Alcoi: *Boletín Informativo Municipal*, núm. 13.
- (1973), “El modernismo en Alcoy”, en *Rev. Bellas Artes*, núm. 73 (noviembre), Madrid, pp. 35-36.
- (1980), *La arquitectura de principios de siglo en Alicante y provincia*, Alacant: Diputació Provincial. [Alcoi, pp. 116-163; també hi porta biografies d’arquitectes].
- (1984), “Algunos planos inéditos del Modernismo alcoyano”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, p. 109.
- GARCÍA AZNAR, Francisco** (1999), *Historia de los bomberos alcoyanos. Siglos XIX y XX*, Alacant: Diputación Provincial de Alicante, 343 pp., 24 cm.
- GARCÍA DE LA FUENTE, Dionisio** (2002), *La luz de gas en Alcoy. Del farol de aceite al foco eléctrico*, Cocentaina: Fundación José y Ana Royo, 432 pp., 30 cm.
- GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín** (2013), *El nivel de vida de los trabajadores de Alcoy (1836-1936)*, Tesis Doctoral, Universidad de Alicante, Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales. https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/36322/1/tesis_joaquin_garcia_gomez.pdf
- (2015), “El nivel de vida de los trabajadores de Alcoy: salarios, nutrición y reforma sanitaria (1836-1913)”, en *Investigaciones de Historia Económica*, 11(3), pp. 164-173. <https://www.elsevier.es/es-revista-investigaciones-historia-economica-economic-328-articulo-el-nivel-vida-trabajadores-alcoy-S1698698914000708>
- (2016), “«Urban penalty» en España: el caso de Alcoy (1857-1930)”, *Revista de Historia Industrial*, núm. 63. Año XXV., pp. 49-68. <https://raco.cat/index.php/HistoriaIndustrial/article/view/312516/402587>
- (2016), “Deterioro mediambiental urbano y mortalidad: el caso de Alcoi (1860-1910)”, en *Libro jubilar en homenaje al professor Antonio Gil Olcina*, Alacant: Universitat d’Alacant. https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/54798/1/Libro-jubilar-homenaje-Antonio-Gil-Olcina-Ed-ampliada_54.pdf
- (2018), “Hacienda municipal y política social en España: Alcoy (1845-1914)”, *Ayer*, núm. 111, pp.163-194. [hacienda-municipal-y-politica-social-en-espana-alcoy-1845-1914-jj-garcia-gomez](#)
- GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín; ESCUDERO GUTIÉRREZ, Antonio** (2017), “The Standard of Living of the Workers in a Spanish Industrial Town: Wages, Nutrition, Life Expentancy and Heigth in Alcoy (1870–1930)”, en *Springer* (31-oct.-2017). <https://drive.google.com/file/d/16WQDnbK8b2um0Jb8IWkyh7yudDbVqph3/view?usp=sharing>

- GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín; TRECANO LÓPEZ, Eva María** (2017), “Transición nutricional, bienestar y salud: el caso de una ciudad industrial, Alcoy (1852-1928)”, en *Dynamis*, vol.37 núm.2, Granada.
https://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S0211-95362017000200007
- GARCÍA GÓMEZ, José Joaquín; PUCHE, Javier** (2016), “Reforma sanitaria, salud pública y bienestar biológico durante la industrialización española: el caso de Alcoy, 1840-1915”, en *ASCLEPIO. Revista de de Historia de la Medicina y de la Ciencia*, núm. 68 (1), enero-junio 2016, p. 128. <https://asclepio.revistas.csic.es/index.php/asclepio/article/view/683/976>
- GARCIA GRAU, Inés** (2017), *Els Escaló. Historia de una familia alcoyana*, València: Ediciones Contrabando, 704 pp., 24 cm.
- GARCÍA PAYÁ, Roberto** (1985), “Colección de maquinaria textil de la Escuela Industrial de Alcoy”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 73-76.
- (17-5-1987), “El edificio de la Escuela Industrial de Alcoy”, en *Ciudad de Alcoy*, Alcoi, p. 4.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00047840PI&codopac=OPARE&idpag=1524460895&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- (7-11-1993), “El edificio industrial de «Carbonell»”, en *Ciudad de Alcoy. Fin de Semana*, Alcoi, p. 4.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00049109PI&idpag=416630945&codopac=OPARE&presenta=digitaly2p&suposi=209#viajeinicial>
- (2001), “La industria textil alcoyana del siglo XIX”, *150 anys de la consolidació de l'ensenyament industrial a Alcoi. Cicle de conferències 2001*, Alacant: Universitat Politècnica de València, pp. 361-404.
- (2003), “La arqueología industrial y la UPV”, en *DYNA*, núm. 78 (1), pp. 20-22.
<https://www.revistadyna.com/busqueda/200302>
- (2004), *Casos y cosas sobre Alcoy, narrados y comentados por Roberto García Payá*, Alcoi: CAM, Obras Sociales, 215 pp., 30 cm.
- (2007), *Alcoy y sus aguas. Desarrollo histórico-tecnológico*, Alcoi: Ajuntament - Gerencia del Medio Ambiente, 124 pp., 24 cm.
- GARCÍA PAYÁ, Roberto; SAÍZ NÚÑEZ, José** (1991), “Los movimientos sociales del siglo XIX en Alcoi, originados por las condiciones de trabajo (seguridad e higiene) legislación existente”, en *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 329-338.
- GARCÍA PÉREZ, Joel** (1996-1997), “Arquitectura industrial en Alcoy en el siglo XIX”, en *Ars Longa*, 7-8, pp. 125-136.
- (2000), “El revestimiento estilístico historicista de la fábrica de pisos con motor de vapor: el neorenacimiento de la fábrica de paños de los sres. Julián Hermanos”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 133-137.
- (2001), *Arquitectura industrial en Alcoy. Siglo XIX*, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», 196 pp., 26 cm.
- (2001), “Arquitectura i industria alcoianes en els anys del modernisme”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 71-90.

- (2006), “L’Hospital Civil d’Oliver”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 344-345.
- (2006), “Els primers exemples d’arquitectura industrial”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 356-365.
- (2006), “Els edificis de la Hidroelèctrica, Ferràndiz i Carbonell”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 366-367.
- (2006), “La foneria Rodes Hermanos-El Vulcano Alcoyano i la difusió dels nous materials constructius i del modernisme”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 368-369.
- (2006), “L’Escorxador Municipal”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 370-371.
- (2006), “L’habitatge obrer”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 372-373.
- (2006), “Les Cases Roges o del Retir Obrer i les casetes dels socialistes”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 386-387.
- GARCÍA SILVESTRE, Inmaculada** (1993), “Los Laporta (I). Unos grandes fotógrafos alcoyanos”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 126-130.
- (1995), “Los Laporta (II). Unos grandes fotógrafos alcoyanos”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 139-142.
- GARRIGÓS OLTRA, Lluís; BLANES NADAL, Georgina** (coords.) (2001), *150 anys de la consolidació de l’ensenyament industrial a Alcoi. Cicle de conferències 2001*, Alacant: Universitat Politècnica de València, 628 pp., 20,5 cm.
- GARRIGÓS OLTRA, Lluís; BLANES NADAL, Georgina; MILLÁN VERDÚ, Carlos** (2013), “Patents, formació industrial i iniciatives de substrat químic a la ciutat d’Alcoi durant el segle XIX”, en *Actes d’història de la ciència i de la tècnica. Nova època, vol. 6*, pp. 33-53. <https://raco.cat/index.php/ActesHistoria/article/view/289836>
- GARRIGÓS OLTRA, Lluís; BLANES NADAL, Georgina; MILLÁN VERDÚ, Carlos; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (2001), “Algunas consideraciones sobre los comienzos de la industria cerillera en España: El caso de Alcoy en el siglo XIX”, en *150 anys de la consolidació de l’ensenyament industrial a Alcoi. Cicle de conferències 2001*, Alacant: Universitat Politècnica de València, pp. 261-360.
- GARRIGÓS OLTRA, Lluís; BLANES NADAL, Georgina; SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (1996), “Algunas consideraciones sobre el origen y evolución de la industria alcoyana de las cerillas”, en *Actes de les III Trobades d’Història de la Ciència i de la Tècnica dels Països Catalans*, Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, SCHCT, pp. 463-472.

- GÓMEZ CRESPO, José Carlos** (2015), *Los puentes de Alcoy, una visión a través de la historia de la ingeniería*, Madrid: ARTS&PRES. <https://drive.google.com/file/d/1shOENxQ9qnsShMBYA-ggPva6uWWdZxQd/view>
- GRAU, Paco; SANTONJA CARDONA, Josep Lluís** (2018), *La ciutat canviant*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi - Xarxa de Biblioteques Municipals d'Alcoi, 96 pp., 20 cm. [Fotografies de Paco Grau]
- GREGORI FERRER, Alejandro; LÓPEZ PATIÑO, Gracia; TORMO CLEMENTE, Mª Inmaculada** (2016), “Dos mill buildings modernistas en Alcoy: las fábricas textiles Ferrándiz y Carbonell”, en *CINAM 2016. Congreso Internacional el Modernismo en el Arco Mediterráneo*, pp. 239-246.
http://www.arte.upct.es/wp-content/uploads/2019/05/Actas-CIMAM-2016_OPT_4.pdf
- [GUÍA]** (1908), *Guía práctica de Alicante y su provincia, con fotografías de Arco ...* [et al.], Madrid: Guías Arco, 410 pp., 19 cm.
- (1941), *Alcoy 1941. Guía de la vida oficial, comercial, mercantil e industrial*, Alcoi: Oficinas Erre, 100 pp., 3 h. pleg., 14 cm. [Inclou “callejero” i plànol].
- (1967), *Guía comercial-industrial-turística de Alcoy*, Rutas comerciales de España, con la colaboración de Publicidad Alba de Alcoy, València: Val-Cor, 1 v., 24 cm.
- (1968), *Guía comercial-Industrial-Turística-Urbana Alcoy (Partido Judicial): 1965-1967*, Rutas comerciales de España, Textos de Mansanet Ribes, José Luis. València: Val-cor, 122 pp., 22 cm.
- (1989), *Guía industrial y comercial de Alcoy y comarca / con la colaboración de la Cámara Oficial de Comercio e Industria de Alcoy*, 3ª Edición, Alcoi: Promotora de Ediciones Técnicas Alicantinas, 203 pp., 31 cm.
- GUILLEM GARCÍA, Gabriel** (2006), “El Teular de la Torre Redona a la partida de Polop”, en *El Abric de la Falguera (Alcoi, Alacant). 8.000 años de ocupación humana en la cabecera del río de Alcoi*, Alcoi: Ajuntament - Diputació d'Alacant - CAM, pp. 53-55.
- (2006), “L'arquitectura del segle XX”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d'Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi i Editorial Marfil, pp. 376-385.
- (s.d. [2011]), *Tossals i Molins. Patrimoni de futur*, Alcoi: EU-L'Entesa [tríptic i lloc web amb un projecte de rehabilitació no desenvolupat] <https://tossalsimolins.wordpress.com/>
- (2013), *Estudi i documentació dels molins fariners i les seues infraestructures hidràuliques al riu Polop*, Memòria descriptiva prèvia [mecanoscrit], Ajuntament d'Alcoi, Departament de Medi Ambient.
- (s.d. [2019]), “Patrimoni industrial urbà”, en *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 65-72.
- (s.d. [2019]), “Els ponts”, en *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 97-104.
- (s.d. [2020]), “El patrimoni industrial al naixement del riu Alcoi”. *Alcoi, pas a pas pels voltants. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 105-112.

- GUTIÉRREZ i POCH, Miquel** (1994), “Tradición y cambio tecnológico: la industria papelera española, 1750-1936”, en *La cara oculta de la industrialización española. La modernización de los sectores no líderes (siglos XIX y XX)*, Madrid: Alianza, pp. 341-368.
- (2008), “Papel de fumar y mercado exterior: la historia de un éxito. Los casos de Capellades y Alcoy”, en *Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Múrcia.
- GUTIÉRREZ VAÑÓ, David** (1993), *Estudi històric i tècnic de la indústria tèxtil alcoiana des dels seus inicis fins a la finalització de la Revolució Industrial alcoiana al 1936*, Projecte Fi de Carrera en Enginyeria Tècnica Tèxtil, Universitat Politècnica de València - Campus d’Alcoi, inèdit.
- HERNÁNDEZ FERRIS, Rafael** (1988), *La sociedad cooperativa «El Trabajo» (1880-1942)*, Alacant: Instituto Juan Gil-Albert, 175 pp., 21 cm.
- (2006), “El mutualisme”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 317.
- HERNÁNDEZ VAYÁ, Santiago** (2018), “Serpis de Ferro. 125 anys del tren dels anglesos: 1893-2018”, en *Alcoy, Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, pp. 222-224.
- IBORRA CANDELA, Mari Llanos** (2011), “Ciudad industrial: el caso de Alcoi”, en *El Salt*, núm. 25, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 14-15.
- (2018), “Un museu de bombers a Alcoi”, en *APIVA Industrial. Butlletí de l’Associació de Patrimoni Industrial Valencià*, núm. 1, p. 32. https://issuu.com/apivaindustrial/docs/apivaindustrial_1
- [INDUSTRIA METALÚRGICA ALCOYANA]** (1943-1960), *La industria metalúrgica alcoyana tiene el honor de sumar al Movimiento Nacional su progreso y entusiasmo*, [relación de las especialidades metalúrgicas de Alcoy], Alcoi: Imp. relieves T. Jordá, [1] h. 11 x 49 cm., pleg en 11 x 16 cm.
- JAEN URBAN, Gaspar** (dir.) (1999), *Guia de arquitectura de la provincia de Alicante*, Alacant, Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert» - Colegio Territorial de Arquitectos de Alicante. <https://rua.ua.es/dspace/bitstream/guia-de-ar..>
- JORDÁ BORRELL, Rosa M^a**. (1976), “Alcoy: la crisis textil de 1965 y sus repercusiones”, València: *Cuadernos de Geografía*, núm. 18, pp. 27-35, i també a *Saitabi*, núm. 26, pp. 149-157. <https://roderic.uv.es/handle/10550/30673>
- JORDÁ CARBONELL, Alfonso** (2006), “L’associacionisme obrer”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, p. 316.
- (2010), “El Círculo Católico de Obreros de Alcoy como sociedad de socorros mutuos”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrès «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d’Alcoi, pp. 223-229. <https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

- JORDÀ LLEDÓ, Raúl** (2007), “Patrimonio cultural inmueble en el Parque Natural de la Sierra de Mariola”, en *I Jornades del Parc Natural de la Serra de Mariola. Patrimoni cultural: arquitectura rural (6, 7 i 8 d'abril de 2005)*, Alcoi: Conselleria de Territori i Habitatge, pp. 37-49.
- JULIÀ SERRA, Josep** (1996), “La vivienda preindustrial: lugar donde podemos encontrar máquinas textiles de antaño”, en *Cultura material i canvi social. Actes del Segon Congrés d'Arqueologia Industrial al País Valencià*, València: Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial, pp. 205-219.
- (2009), “Una gran tradició familiar textil”, en Rev. *RESTAURACION & REHABILITACION*, núm. 111, pp. 74-83.
- (1991), “El teler a mà: la seua evolució tècnica”, en *Butlletí de l'Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial*, núm. 1, València.
- (1992-1995), “Las máquinas textiles representadas y descritas”, *Actas del VIII Congreso Internacional para la Conservación del Patrimonio Industrial*, Madrid.
- LA PARRA LÓPEZ, Emilio** (1979), “El Círculo Católico de Obreros de Alcoy y la cuestión social (1872-1912)”, València: *Qüestions valencianes*, núm. 1, Del Cènia al Segura, pp. 237-254.
- (1980), “El Círculo de Obreros de Alcoy (1872-1912)”, Madrid: Miscelánea Comillas, núm. 73, pp. 267-296.
- (1986), “La difícil unidad católica de los obreros. Alcoy a finales del XIX”, en *Canelobre*, núm. 6, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 73-80.
- LIDA, Clara E.** (2003): “Hacia la clandestinidad anarquista. De la Comuna de París a Alcoy 1871-1874”, *Estudios de Historia Social*, núm. 46, Valencia. Fundación Instituto de Historia Social, pp. 49-64.
https://www.academia.edu/3795389/Hacia_la_clandestinidad_anarquista_De_la_Comuna_de_Paris_a_Alcoy_1871_1874
- LLIBRER ESCRIG, Antoni** (2012), “La gestió dels batans i el desenvolupament de la indústria tèxtil al segle XV. El cas de l'àrea Alcoi-Cocentaina”, en *Estudis d'Història Agrària*, 23, pp. 231-248.
https://www.academia.edu/4397835/La_gestio_dels_batans_i_el_desenvolupament_de_la_industria_textil_al_segle_XV_El_cas_de_l_area_Alcoi_Cocentaina
- LLORENS, Jorge** (1991), “Los Brutinel”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 117-119.
- (1993), “Tomás Abargues”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 114-115.
- (1994), “Los Matarredona”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 142-143.
- (1995), “D. José Gisbert y Doménech”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 118-119.
- (1996), “Los Olcina”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 124-125.

- LLORENS AURA, José A.** (2021), *Carrocerías Miró-Reig S.A.* Mecanoscrit, 123 pp. [Treball completíssim i ben documentat sobre la història d'aquesta empresa alcoiana (1940-1993), dedicada a la fabricació d'equipament per a FFCC; l'autor del treball és enginyer industrial i va ser director de l'empresa (1972-1978). Treball redactat per a l'Associació Alcoi Industrial LHIA]. <https://drive.google.com/file/d/1d7AqwYNgABCQGX-bSkUdwk3vkk1L97tL/view>
- LORENCIO CLEMENTE, Antonio** (Setembre 1901), *Memoria sobre fabricación de tejidos y papel de fumar de Alcoy*, Madrid, Biblioteca de la Asociación de Ingenieros de Madrid. (MIRÓ).
- LUCIO, Anselmo** (octubre 1988), "Plan de Arquitectura y Rehabilitación de Alcoy. Armonía en el tiempo", *Revista MOPU*, Madrid, pp. 34-39.
- MARQUIEGUI SOLOAGA, Ágata** (2013), *El patrimonio hidráulico de la provincia de Alicante. Catálogo ilustrado de mil quinientas obras y actuaciones*, Alacant: Diputación de Alicante, 3 vols., 1.935 pp., 31 cm. [Treball documental i de camp molt complet i ben il·lustrat. Referències a les obres hidràuliques d'Alcoi en el vol. 2, pp. 537-624].
- MARTÍ CASANOVA, José** (1864), *Guía del forastero en Alcoy*, Alcoi: Imp. José Martí, 406 pp., 16 cm; ed. facs., València: "París-Valencia", 1990, per a la llibreria «Miseria i Companyia» d'Alcoi.
- MARTÍ, Xavier** (2010), "Tenir la ciutat al cap. Reflexions sobre l'arqueologia urbana davant la Llei de Patrimoni Cultural Valencià", dins CAEHA: *Alcoi, ciutat i patrimoni. Jornades de debat*, en *Recerques del Museu d'Alcoi*, núm. 9, pp. 53-57. <https://www.raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/180880/0>
- MARTÍN RAMOS, Ángel** (2000), "El patrimonio urbano en el planeamiento urbanístico: cuestiones sobre Alcoi", dins CAEHA: *Alcoi, ciutat i patrimoni. Jornades de debat*, en *Recerques del Museu d'Alcoi*, núm. 9, pp. 17-20. <https://www.raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/180876/0>
- (2000), *Inventariado de Bienes de Interés Cultural del Casco antiguo de Alcoi para el nuevo catálogo*, Ajuntament d'Alcoi (Departament d'Urbanisme), inèdit.
- MARTÍNEZ BARA, José Antonio** (1974), "Las Ordenanzas del Montepío de Fabricantes de papel de Alcoy en 1801", en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 55-57.
- MARTÍNEZ PUCHE, Antonio; PÉREZ PÉREZ, David** (1993), "El Patrimonio industrial de la provincia de Alicante. Rehabilitación y nuevos usos", en *Investigaciones geográficas*, núm. 19, pp. 49-66, Instituto Universitario de Geografía, Universidad de Alicante. <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/426>
- MARTÍNEZ RICHART, Gemma** (2021), "El cas Ardystil", en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 29, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 136-137.
- MASIÁ BUADES, Enrique** (2019-09-21), "La debacle de la manufactura alcoyana en el período 1975-1995: Crónica de una muerte anunciada (I). Una Historia de Europa en pequeño", en *El Nostre Ciutat* (2019-09-21), Alcoi, p. 32. https://www.alcoyindustrial.es/hub_informacion/una-historia-de-europa-en-pequeno/
- (2019-09-28), "La debacle de la manufactura alcoyana en el período 1975-1995: Crónica de una muerte anunciada (II). Historia de éxitos, desde los inicios del siglo XVIII hasta 1970...", en *El Nostre Ciutat* (2019-09-28), Alcoi, p. 31. https://www.alcoyindustrial.es/hub_informacion/historia-de-exitos/

- (2019-10-05), “La debacle de la manufactura alcoyana en el período 1975-1995: Crónica de una muerte anunciada (III). 1960-1975: se incuban los virus de la gran crisis de la empresa alcoyana”, en *El Nostre Ciutat* (2019-10-05), Alcoi, p. 34.
https://www.alcoyindustrial.es/hub_informacion/1960-1975-se-incuban-los-virus-de-la-gran-crisis-de-la-manufactura-alcoyana/
- (2019-10-12), “La debacle de la manufactura alcoyana en el período 1975-1995: Crónica de una muerte anunciada (IV). Las causas endógenas de la crisis”, en *El Nostre Ciutat* (2019-10-12), Alcoi, p. 30.
https://www.alcoyindustrial.es/hub_informacion/las-causas-endogenas-de-la-crisis-de-la-manufactura-alcoyana/
- (2019), “La debacle de la manufactura alcoyana en el período 1975-1995: Crónica de una muerte anunciada. Las causas que profundizaron la crisis (y V). en *El Nostre Ciutat* (2019-10-19), Alcoi, p. 30.
https://www.alcoyindustrial.es/hub_informacion/las-causas-que-profundizaron-la-crisis-y-5/
- MERI, Carlos** (1999), *Propostes sobre el Molinar. Al voltant de l'herència del XIX*, Alcoi: Centre Municipal de Cultura, Sala Unesco, 16 pp., 32 cm.
- MERITA, José** (2016), “Molinos papeleros de la familia [Merita], localizaciones en la zona de Alcoy”, *Comunicación presentada en el 33 Congreso IPH (International Paper Historians) celebrado en Valencia del 20 al 24 septiembre 2016*. Inèdit. <https://www.caeha.es/wp-content/uploads/2020/05/MERITA-Jos%C3%A9-2016.-Molinos-papeleros-de-la-familia-localizaciones-en-la-zona-de-Alcoy-in%C3%A8dit..pdf>
- MESTRE MOLTÓ, Josep** (2010), “La publicitat gràfica a través de la premsa alcoiana, des de la darrerria del segle XIX fins a les primeres dècades del segle XX”, en *La Sociedad Industrial Valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, pp. 173-200.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00054073EX&codopac=OPARE&idpag=1540981784&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- MILÁN ORGILÉS, Juan María** (1992), *El Chicharra. Los ferrocarriles de Villena a Alcoy y Yecla y de Jumilla a Cieza*, Benidorm: J.M. Milán Orgilés, 354 pp., 29 cm.
- MIRÓ DURÁ, Vicente** (1951), *Orígenes y desenvolvimiento de la industria metalúrgica de Alcoy*, València: Valores españoles.
- MIRÓ LAPORTA, Vicente** (1904), *Materias textiles. Amianto, algodón, cáñamo, ramio, lino... Tecnología textil...*, Alcoi: Imp. El Serpis, 264 pp., 23 cm. (B.P.A.)
- (1916-1917), *Tintorería, estampados, aprestos y química de materias colorantes / por el Doctor don Vicente Miró Laporta; con una carta prólogo del P. Eduardo Vitoria*, Alcoi: Imp. El Serpis, 4 vols., 23 cm.
- MOLINA FERRERO, Ramón** (1991), “El Molí Cartons de Cocentina”, en *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 254-263.
- (1992), “Catalogació del patrimoni industrial de l'eix Alcoi-Ontinyent”, en *Butlletí de l'Associació Valenciana d'Arqueologia Industrial*, núm. 3.

- (1993), “Contribució a l’estudi de l’arqueologia industrial en Alcoi”, en *Alcoi, Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, pp. 116-119. [Estudi sobre els edificis industrials de la partida dels Tints].
- (1994), “La industria del vidre a Alcoi. Segles XVIII i XIX”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 121-123.
- (1997), “La caldera del gas”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 146-147.
- (1998), “La fabricació de tacs, una especialització del textil alcoià”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 130-131.
- (1998), “Alcoi: la indústria”, en *Memoria Gráfica de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Editorial Prensa Alicantina S.A., pp. 213-228. [Inclou una selecció d’antigues fotografies d’edificis industrials, maquinària, etc., i publicitat comercial dels diferents productes].
- (1999), “La Riba o partida de les 5 Moles”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 152-155.
- (2001), “El Molí del Ferro a la Font del Molinar. Cinc segles de manufactura i indústria”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 152-155.
- (2002), “Usos del vapor en la indústria local durant el segle XIX i normes legislatives”, en *L’Alcoi del segle XX. V Jornades d’Història Local*, Alcoi: Arxiu Municipal d’Alcoi - Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics, pp. 363-386.
- (2004), “El molino intitulado de Albors. Localització del primer molí de paper”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 151-153.
- (2006), “De la roda hidràulica a la màquina de vapor”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, p. 312.
- (2009), “Buidaoli. Antigues activitats productives”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 193-195.
- (2011), “Las chimeneas industriales de ladrillo en la circunscripción industrial de Alcoi, en *Recerques del Museu d’Alcoi*, 20, pp. 217-292.
<https://raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/245262>
- (2011) "La Indústria metal·lúrgica alcoiana abans del segle XX", en *Butlletí d'Arqueologia Industrial i de Museus de Ciència i Tècnica (AMTAIC)*, núm. 72, pp. 15-21.
- (2014), “El linaje Albors. Sus molinos batanes y papeleros en el curso del río Molinar en Alcoy”, en *Molinum*, núm. 46, pp. 13-22.
https://issuu.com/molinosacem/docs/molinum_46_abril_2014/13
- (2015), “La casa anomenada de «San José». Primer cas d’assistència benèfica privada a l’Alcoi del segle XIX”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 199-201.
- (2016), “La Vetera. Indústria per a la fabricació de cintes i barrets”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 133-135.
- (2018), “Les torres de Cotes”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 216-219.
- (s.d. [2020]), “El patrimoni industrial del riu Riquer”, en *Alcoi, pas a pas pels voltants. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 97-104.

- (2020), “Primera aplicació del vapor en la indústria. Una caldera per tintar llanes en Alcoi al 1832”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 216-219.
- (2021), “La indústria fosforera. El cas d’Alcoi, La Mistera”, en *Butlletí d’Arqueologia Industrial i de Museus de Ciència i Tècnica*, núm. 85 (juliol 2021), pp. 32-34.
<https://drive.google.com/file/d/1Nuui1KKT79IBFrWiEWsw6j0TVOnAITNi/view?usp=sharing>
- MOLINA FERRERO, Ramón; BERBEGAL MEDINA, María Ángeles** (2011), “La indústria metal·lúrgica alcoiana abans del segle XX”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 140-143.
- (2012), “La metal·lúrgia alcoiana al segle XX”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 172-175.
- MOLINA FERRERO, Ramón; LOS COLECCIONISTAS HIJOS DE R. GISBERT ABAD** (2018), *Los libritos de papel de fumar*, Alcoi: Los Coleccionistas CB "Hijos de Ramón Gisbert Abad", 576 pp., 33,5 cm.
- MOLINA FERRERO, Ramón; GUILLEM GARCÍA, Gabriel** (2017), “Més enllà del teler. Alcoi i els subhastadors de Benilloba”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 221-223.
- (2019), “Del Genestar al Racó de Bonaventura”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 214-216.
- (2021), “Palacetes, villas y chalets en el Ensanche de Alcoy”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 189-195.
- MOLINA FERRERO, Ramón; MASIÁ BUADES, Enrique** (2020), “La primera caldera de vapor instalada en Alcoy, en 1832”, en *Butlletí d’Arqueologia Industrial i de Museus de Ciència i Tècnica*, núm. 83 (maig 2020), pp. 30-35.
<https://drive.google.com/file/d/1BYdq1tqfkbTRCGE14tGnIGokfVFHPFnyF/view>
- MOLINA FERRERO, Ramón; NEBOT CERDÁ, Begonya** (s.d. [2020]), “El patrimoni industrial del riu Molinar”, en *Alcoi, pas a pas pels voltants. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 89-96.
- MOLINA FERRERO, Ramón; PARRA VERDÚ, Pedro Juan; RODES PAYÁ, Enrique; SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (s.d. [2019]), “Les fonts urbanes”, en *Alcoi, pas a pas per la ciutat. Rutes per a descobrir el nostre patrimoni cultural*, Alcoi: Més Ciutat, S.A., pp. 105-112.
- MOLINA FERRERO, Ramón; PASTOR, Margarita** (2008), *La Unión Alcoyana: una historia viva desde 1877*, Alcoi: La Unión Alcoyana, 112 pp., 30 cm.
- MOLINA FERRERO, Ramón; SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (2003), *Arquitectura y paisaje industrial en El Molinar (Alcoy). Informe e inventario de edificios industriales; bibliografía; selección de textos y dossier de prensa*. [Informe (inèdit), exemplar al Museu Arqueològic Municipal Camilo Visedo Moltó d’Alcoi; dins l’expedient de sol·licitud per a la declaració de BIC].
- MOLTÓ y ANDRÉS, Fausto** (1900), “Estudio comparativo de las industrias alcoyanas, de tejidos y de papel, en el último tercio de siglo, demostración de su estado actual y causas que hayan contribuido a su florecimiento o decadencia”, Alcoi: *Album del Certamen de 1900*, 12 pp., ed. facs., Alcoi: Ed. Miseria i Companyia, 1992.

- MOLTÓ MANTERO, Enrique; PICÓ ORTIZ, Juan** (2010), “Els condicionaments geogràfics i la indústria a Alcoi”, en *La societat industrial valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*. Alcoi, Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d’Alcoi, pp. 83-99.
- MOLTÓ MOLTÓ, Salomé** (1986), *Una nueva economía. Socialización y colectividades alcoyanas 1936-1939*, València: Gráficas Papallona.
- (2015), *Socialización, colectivización y represión en Alcoy (1936-1953): una nueva economía es posible*, Madrid: Queimada, 233 pp. 21 cm.
- MOLTÓ SOLER, Floreal** (1973), *Hombres que mueven Alcoy*, València: F. Moltó Soler, 296 pp., 24 cm.
- (2001), *El Alcoy del siglo XX*, Alcoi: Ciudad de Alcoy, 238 pp., 31 cm.
- MONLLOR PÉREZ, Pablo** (7-11-1993), “La fábrica Ferrándiz”, en *Ciudad de Alcoy. Fin de Semana*, pp. 3-4.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00049109PI&idpag=416630945&codopac=OPARE&presenta=digitaly2p&suposi=209#viajeinicial>
- MORENO SÁEZ, Francisco** (coord.) (1996), *Historia de l’Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Editorial Prensa Alicantina s.a., 2 vols., 864 pp., 29 cm.
- (2002), “El protagonismo de la clase obrera alcoiana en la Transición: de la movilización al desencanto”, en *L’Alcoi del segle XX. V Jornades d’Història Local*, Alcoi: Arxiu Municipal d’Alcoi - Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics, pp. 219-242.
- MOYA BERNABEU, Rafael** (1976), *La «Mistera» de Alcoy (del bombardeo a Palacio), 1938-1940*, Alcoi: Imp. Vilaplana, 68 pp., 21 cm.
- MOYA MOYA, José** (1992), “Alcoy industrial. Sus orígenes, su progreso y su estado actual”, en *Libro de Oro de la ciudad de Alcoy*, vol. I, pp. 10-171, Alcoi: Familia Moya Carbonell. [El mecanoscrit és de l’any 1950].
- MOYA SALOM, Juan José** (2001), “L’espai hàbitat. Tres exemples d’incorporació del llenguatge modernista a l’arquitectura”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 47-57.
- (2001), “El disseny modern”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 58-70.
- (2006), “La Casa del Pavo”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 352-353.
- NACHER PÉREZ, Carmina** (1994), “Les bambuneres”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 140-141.
- NAVARRO VERA, José Ramón** (1985), “Patrimonio urbano... El patrimonio de las obras públicas”, en *Canelobre*, núm. 3, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 73-75. [Indicacions sobre Alcoi i Tibi].
- (1985), “Las celosías de Lafarga. Introducción a la arqueología de los puentes metálicos en Alicante”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 53-56.

NEBOT, Josep R.; TORRÓ, Josep; MANSANET, Carles; MARTÍNEZ, Alexandre (1993), *L'Alcoià i el Comtat, guía natural, històrica i cultural*, Alcoi: ed. Joyería Nebot, 230 pp., 24 cm.

NEBOT CERDÀ, Begonya; ACOSTA MATARREDONA, Jordi (2006), “Els forns de calç, testimoni de pedra i foc”, en *El Abric de la Falguera (Alcoi, Alacant). 8.000 años de ocupación humana en la cabecera del río de Alcoi*, Alcoi: Ajuntament - Diputació d'Alacant - CAM, pp. 56-58.

OBIOL FRANCÉS, Sandra (2006), *Vivint en la incertesa: els treballadors del sector tèxtil a l'eix Alcoi-Ontinyent*, Gandia: Xarxa d'Institucions d'Estudis Comarcals Alfons el Vell, 124 pp., 21 cm.

OLCINA LLORÉNS, Gilberto (1988), “Origen y desarrollo de la cuenca industrial del río Barchell”, Alacant: Inst. «Juan Gil-Albert», *Ayudas a la investigación 1984-1985*, vol. I, pp. 119-130. [És part de la seua tesi doctoral].

— (2006), *Origen y desarrollo de la cuenca industrial del río Barchell*, Alcoi: Ed. G. Olcina Llorens - Carbonell Inmobiliaria, 392 pp., 24 cm.

— (2012), “El primer molino papelerero de la comarca de Alcoy”, en *Recerques del Museu d'Alcoi*, núm. 21, pp. 95-106.

<https://raco.cat/index.php/RecerquesMuseuAlcoi/article/view/260402>

— (2013), *Origen y desarrollo de la cuenca industrial del río Molinar de Alcoy*, Alcoi: Ed. G. Olcina Llorens, 360 pp., 24 cm.

— (2016), “El Molino de Botella”, en *Alcoy, Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, pp. 206-207.

— (2017), “Apuntes sobre la cuenca industrial del río Molinar”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 204-206.

— (2018), “La construcción de la carretera del Molinar, 1876”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 198-199.

— (2018), *Origen y desarrollo de la industria urbana de Alcoy y de la industria diseminada por las cuencas del Polop, Chorrador y Serpis*, Alacant: Ed. G. Olcina Llorens, 400 pp., 24 cm.

— (2019), “Las primeras máquinas de vapor instaladas en Alcoy”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 212-213.

— (2020), “El Batán del Retor”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 231-233.

— (2020), *Gilberto Olcina. Selección de Proyectos (1976-2020). Ingeniería, Arqueología Industrial y Edificios Singulares*, Navarra: Ediciones Universidad de Navarra, 220 pp., 27 cm.

— (2021), “Los arrieros”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 166-167.

OLCINA LLORÉNS, Gilberto; OLCINA CARBONELL, Eloy (2006), *Olcina Miró. Una Industria Legendaria*, Alcoi: Ed. G. Olcina Lloréns, 200 pp., 24 cm.

OLIVER, José (1931), *La crisis textil de Alcoy*, Alcoi: Imprenta Armiñana.

[ORDENANZAS] (1764), *Ordenanzas, con las que se gobierna la Real Fabrica de Paños de la Villa de Alcoy, aprobadas por el Real, y Supremo Consejo de Castilla en 19 de Junio de 1723*, València: Imp. de Benito Monfort, 16 pp., 30 cm. Edició facsímil: Alcoi (1982), Llorens Libros.

- (1800), *Ordenanzas para el régimen y gobierno del Monte Pio para socorro delos (sic) Oficiales Aprendices, y demás operarios implicados en la elaboración del Papel de las Fabricas de la Villa de Alcoy*, Manuscrit, 17 articles. [Van ser aprovades el 12-10-1800; aquest Montepio quedà dissolt el 1814. El 1848 s'elaboraren Noves Ordenances, amb 34 articles. V. CERDÀ GORDO].
- (1884), *Ordenanzas y Reglamento para la administración, distribución y aprovechamiento de las aguas del Riego Nuevo del Molinar de Alcoy*, Alcoi: Imprenta de la Viuda e Hijos de A. Payá, 24 pp., 21 cm. <https://tinyurl.com/3j5ff2fh>
- (194?), *Ordenanzas de los artefactos de la Fuente del Molinar*, Alcoi: Talleres Gráficos Papeleras Reunidas, 15 pp., 21 cm.
- (1978), *Ordenanzas nuevamente concedidas y aprobadas por su magestad (que Dios guarde) en 18 de diciembre de 1750 al Gremio de texedores de lana de la Real Fabrica de paños de la Villa de Alcoy*, Alacant: Caja de Ahorros Provincial de Alicante (Biblioteca de Rafael Coloma Payá), [17] pp., 28 cm.

ORIOLA GINER, Salvador (agost 1965), “Bosquejo biográfico de Alcoy y sus industrias”, en *Arquitectura. Órgano del Colegio Oficial de Arquitectos de Madrid*, núm. 80, Madrid, pp. 27-31.

[PAPEL] (1919-1920), “La fabricación del papel en Alcoy: Molinos papeleros; su establecimiento” [del “Libro maestro de los Enfiteutas de la Bailía de Alcoy”], Alcoi: *El Archivo de Alcoy*, (juny 1919), pp. 7-12; i (gener 1920), pp. 114-117. [Relació de molins paperers al segle XVIII. Hi figuren 32, amb el nom del fabricant, any i partida d'establiment].

[PAPELERAS] (s.d.), *Papeleras Reunidas S.A.*, Barcelona: Imprés als tallers Seix Barral Hnos., 24 x 27'5 cm. [Preciós llibre-catàleg, amb gravats, aquarel·les, fotografies i mostres de tipus de paper sobre el que era i feia “Papeleras”].

— (1955), *Papeleras Reunidas (Alcoi), Papeleras Reunidas, S.L. Información gráfica de instalaciones*, Alcoi: [Papeleras Reunidas], 1 v., 24 cm.

— (1935), *Papeleras Reunidas (Alcoy). Estatutos de Papeleras Reunidas. Sociedad anónima domiciliada en Alcoy*, Alcoi: 23 pp., 20 cm.

PARRA VERDÚ, Pedro Juan (1997), “Las huelgas generales del textil alcoyano (1974-1976)”, en *II Jornadas Internacionales sobre Historia Contemporánea y nuevas fuentes. Las transiciones políticas*, en SANTACREU SOLER, J.M. (coord), pp. 393-405, Alacant: Club Universitario.

— (2008), “La conflictividad obrera: las huelgas de 1974 y 1975”; “La conflictividad laboral: la huelga general de abril de 1976”; “Las huelgas del metal, el textil y la construcción de 1979”, en *Tardofranquismo y transición democrática en Alcoy (1973-1979)*, Alcoi: Miseria y Cia, pp. 70-87; 265-268; 269-271.

PASCUAL i OLCINA, Camil (s.d.: 1967), *Reseña sobre la industria metalúrgica alcoyana*, Alcoi: 24 pp., mecanoscrit.

PASCUAL i PASTOR, Francesc (1989), “Materials per a la història social de la medicina a Alcoi”, en *Actes del Congrés d'Estudis de l'Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 283-293.

PEIRÓ I PÉREZ, Josep Lluís (2003), *El tren Alcoi-Gandia. Alcoy and Gandia Railway and Harbour Company limited*, Ontinyent: Edicions Tívoli, 191 pp., 31 cm.

PÉREZ PÉREZ, David (1987), *Reestructuració dels espais industrials de l'eix Alcoi-Cocentaina-Muro*, Alacant: Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 449 pp., 21 cm.

PICÓ SILVESTRE, Juan Francisco (2014), *El puente de San Jorge: la fortuna de la modernidad en Alcoy*, Valencia: 208 pp., 24 cm.

— (2015), “El viaducte de Sant Tomàs”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 208-209.

[PLAN] (21-5-1988), “El Plan ARA. Arquitectura i Rehabilitació d’Alcoi”, Alcoi: *Ciudad*. [Presentació pública i resum del Projecte, amb les sis zones d’actuació i els arquitectes respectius].

PONCE HERRERO, Gabino; DÁVILA LINARES, Juan Manuel; MOLTÓ MANTERO, Enrique (2011), “Los paisajes industriales de l’Alcoià”, en *XXII Congreso de geógrafos españoles (Universidad de Alicante, 2011)*, pp. 11-73. <http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/48436>

REAL FÁBRICA DE PAÑOS (1885), *Real Fábrica de Paños de Alcoy. Proyecto de acuerdo y Reglamento para la concesión de pensiones á los operarios de la industria lanera local inválidos del trabajo*, Alcoi, Imp. Viuda é hijos de A. Payá, 12 pp., 21 cm.

[REGLAMENTO] (1876), *Reglamento de la Corporación de Fabricantes de Paños de Alcoy*, Alcoi: Imp. Payá, 36 pp., 20’5 cm. (Biblioteca Associació de Sant Jordi. Alcoi).

— (1938), *Reglamento nacional para el trabajo de la industria siderometalurgia. Aprobado por orden del Ministerio de Organización y Acción Sindical del 11 de noviembre de 1938, III año triunfal*, Central Nacional Sindicalista de Alcoy, Alcoi: Imp. T. Jordá, 47 pp., 15 cm.

REPRESA, Amando (1973), “Documentación de la Junta de Comercio y Moneda de Valencia existente en el Archivo General de Simancas”, València: *I Congrés d’Història del País Valencià (1971)*, vol. I, pp. 233-244. [La documentació comprén els anys 1760 a 1834. N’hi ha d’Alcoi (indústria textil i paperera -maquinària anglesa-, Real Fábrica de Paños, Gremi de Fusters i obertura de Llotja), d’Ibi (indústria textil, “Fábrica de Paños” i dret de saca i sisa), i de Beniarriés (Gremi de Moliners)].

REVERT CORTÉS, Antonio (1965), *Primeros pasos del maquinismo en Alcoy. Sus consecuencias sociales*, Alcoi: Imp. «La Victoria», 63 pp., 22 cm.

— (1975), *Agustín Albors: entre la libertad y el orden*, Alcoi: Monte de Piedad y Caja de Ahorros, 104 pp., 20 cm.

— (1977), *La Unión Alcoyana, cien años de su historia*, Alcoi: Imprenta Vilaplana, 66 pp., 25 cm.

— (1976), *Anselmo Aracil Jordá. Un industrial textil*, Alcoi: Cámara Oficial de Comercio e Industria, 85 pp., 20 cm

RICORD, Tomás (1793), *Noticia de las varias y diferentes producciones del Reyno de Valencia, como también de sus fábricas y artefactos según el Estado que tenían el año 1791...*, València: Imp. Benito Monfort, edita la “Real Sociedad de Amigos del País”. Edició facsímil, València (1980). [Llibret interessant de sis pàgines i sis taules sinòptiques, amb dades sobre indústria textil, paperera, etc... Surt Alcoi i Cocentaina].

RODES HERMANOS (ca. 1900), *El Vulcano Alcoyano. Grandes talleres de construcción, fundición de hierro y metales y calderería*, [catálogo comercial] / Rodes Hermanos, Alcoy: Barcelona: Imprenta Elzeviriana, 84 pp., 28 cm. <https://tinyurl.com/3jewdctx>

RODRIGUEZ MOLINA, M. José; SANCHIS ALFONSO, José Ramón (2015), *Los Crozat y otros fotógrafos alcoyanos del siglo XIX*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, 263 pp., 23 cm.

- ROMEO MATEO, Mª Cruz** (1986), *Realengo y municipio (marco de formación de una burguesía (Alcoi en el siglo XVIII)*, Alacant: Instituto de Estudios «Juan Gil-Albert», 171 pp, 21 cm.
- RUIZ JIMÉNEZ, María Crispina** (2001), “Els primers habitatges obrers”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 91-104.
- (2001), “L’última residència: Pateons de la primera del segle XX”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 105-111.
- (2006), “L’arquitectura: de l’academicisme al modernisme (1800-1915)”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 326-341.
- (2006), “La Banca Vicens”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 346-347.
- (2006), “El passeig de la Glorieta”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 348-349.
- (2006), “L’arquitectura funerària”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 350-351.
- RUIZ JIMÉNEZ, María Crispina; MOYA SALOM, Juan José** (2001), “Eclecticisme i modernisme”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 34-41.
- RUIZ JIMÉNEZ, María Crispina; MOYA SALOM, Juan José; GARCÍA, Joel** (2001), “L’arquitectura del període modernista. Dossier”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 19, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 33-112.
- RUIZ JIMÉNEZ, María Crispina; SANTONJA CARDONA, Josep Lluís** (2011), *150 años de la Casa Consistorial de Alcoy, 1861-2011*, Alcoi: Ediciones Riquer, 175 pp., 26 cm.
- SÁNCHEZ MUSTIELES, Diana; MORENO VEGA, Alberto** (2012), “El Molinar de Alcoy. Valoración arqueológico industrial de un conjunto histórico- hidráulico y etnográfico”, en *8º Congreso Internacional de Molinología (Tui, Pontevedra, 28, 29 y 30 de abril de 2012)*, ed. Digital: <http://pdf.depontevedra.es/ga/148/JvRzzCXCQL.pdf>
- SANCHIS LLORENS, Rogelio** (1973), *Tetralogía histórica alcoyana*, Alacant: Caja de Ahorros Provincial de Alicante, 117 pp., 21’5 cm. [Inclou quatre treballs: Sobre Roger de Lauria; el pleit d’un jueu contra els sarraïns de Billeneta al segle XIV; una periodificació de les relacions moros-cristians fins l’expulsió; i sobre el gremi de sastres i calceters d’Alcoi als segles XVI i XVII. Dels primer i del tercer aporta documentació inèdita].
- (1976), “El «Offici de sastres y calceters de Alcoy»”, València: *I Congrés d’Història del País Valencià (1971)*, vol. III, pp. 201-208.
- (10-3-1983), “Cosas de mi pueblo: En la protohistoria textil alcoyana: tintes y molinos”, *Ciudad, Alcoi*.
- SANTACREU SOLER, José Miguel** (1985), “Las posibilidades de la arqueología industrial en Alcoy”, en *Canelobre*, núm. 16, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 65-72.
- (1990), “Els orígens de l’arqueologia industrial al País Valencià”, en *Butlletí de l’Associació Arqueològica de Castelló*, núm. 8.

- (1991), “El patrimonio arqueológico industrial de Alcoy”, en *Historia de la provincia de Alicante*, vol. VII, Murcia: Ed. Mediterráneo S.A., pp. 509-534.
- SANTACREU SOLER, José Miguel; CAEHA** (1987), *150 anys de premsa a Alcoi*, Alcoi: Centre Municipal de Cultura, 69 pp., 21 cm.
- SANTONJA CARDONA, Josep Lluís; SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (coords.) (2006) *Història d'Alcoi* [ed. valencià] / *Historia de Alcoi* [ed. castellano], Alcoi: Ajuntament d'Alcoi - Editorial Marfil, 600 pp., 30 cm.
- SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael** (2000), “El cauce del río Molinar: vestigio de las primeras fases de la industrialización (Alcoy, Alicante). Apuntes de didáctica de Geografía Industrial”, en *Investigaciones Geográficas*, núm. 24, pp. 143-160, Instituto Universitario de Geografía, Universidad de Alicante.
<https://www.investigacionesgeograficas.com/article/view/2000-n24-el-cauce-del-rio-molinar-vestigio-de-las-primeras-fases-de-la-industrializacion-alcoy-alicante>
- SEBASTIÀ ALCARAZ, Rafael; BLANES NADAL, Georgina; GARRIGÓS OLTRA, Lluís** (2003), *Itinerario didáctico «El Molinar». Patrimonio y fuentes documentales*, Alcoi.
- SEMPERE MARTÍNEZ, Juan A.** (2010), “El Alcoy industrial del siglo XIX visto por el cónsul británico en Alicante”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 134-135.
- SEGURA MARTÍ, Josep Maria** (1999-2000), “Los museos de la industria”, en *Canelobre*, núm. 41-42, Alacant: Instituto de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 107-116.
- (2006), “Depòsits per a conservar la neu. Un patrimoni singular al Carrascal de la Font Roja”, en *El Abric de la Falguera (Alcoi, Alacant). 8.000 años de ocupación humana en la cabecera del río de Alcoi*, Alcoi: Ajuntament - Diputació d'Alacant - CAM, pp. 62-63.
- (2007), “Les caves o pous de neu al Parc Natural de la Serra de Mariola”, en *I Jornades del Parc Natural de la Serra de Mariola. Patrimoni cultural: arquitectura rural (6,7 i 8 d'abril de 2005)*, Alcoi: Conselleria de Territori i Habitatge, pp. 37-49.
- (2020), “Rostres artístics en les canonades de l'aigua als edificis modernistes d'Alcoi”, en *Alcoy Modernista: Revista de Arte, Humanidades y Cultura*, núm. III (març 2020), pp. 80-86.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00083453PI&codopac=OPARE&idpag=1004951297&presenta=digitaly2p#viajeinicial>
- SEGURA MARTÍ, Josep Maria; AURA, Javier; GRAU, Paco** (2002), *Mirar el passat. Imatges d'un Alcoi en blanc i negre*, Alcoi: Editorial Tívoli, 122 pp., 31 cm.
- SEGURA MARTÍ, Josep Maria; GARCÍA BARRACHINA, Anna** (2010), “Els forns de ciment a l'Alcoià”, en *La societat industrial valenciana. Actes del Congrés «La societat industrial al País Valencià» (novembre 2007)*, Alcoi: Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, pp.105-114.
- SEGURA MARTÍ, Josep Maria; GRAU, Paco** (2000), *Imatges i records*, Alcoi: Imatges, vol. I, 123 pp., 30 cm.
- SEGURA MARTÍ, Josep Maria; VILAPLANA PAYÁ, Emili** (1986), “La Cava de Cortés. Contribució a l'estudi del comerç de la neu a Alcoi”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 80-83.

— (1989), “Avanç al catàleg dels pous de neu de la província d’Alacant”, en *Actes del Congrés d’Estudis de l’Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 229-264.

SERO DOBÓN, Joaquín; DEASIT CHAFER, Manuel (1987), *El Hospital Civil de Oliver*, València: Conselleria de Treball i Seguretat Social, 110 pp., 30 cm.

SILVESTRE ABAD, Francisco (ca. 1940), *Tablas para uso de fabricantes y almacenistas de papel, impresores, encuadernadores, litógrafos, editores, etcétera*, Alcoi: Papeleras Reunidas, 1 v., 22 cm.

SILVESTRE GARCÍA, Rafael (19-2-1981), “Un banco que se convirtió en Centro Cultural”, *Ciudad*, Alcoi, p. 7.

<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00046856PI&codopac=OPARE&idpag=2133148439&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

— (5-3-1981), “El Banco de España / 2”, *Ciudad*, Alcoi, p. 7.

<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00046862PI&codopac=OPARE&idpag=804209260&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

— (s.d. [2018]), “El palacete de Don Remigio Albors Raduán”, en *Unión Alcoyana Seguros. 140 años de historia*, Alcoi: La Unión Alcoyana S.A, pp. 19-25.

[SINDICATO] (1937), *Sindicato de la Industria Textil y Fabril (Alcoy). Memoria del Sindicato de la Industria Textil y Fabril. Seguro de Enfermedad. Año 1936 a 1937*, Alcoi: Gráficas Socializadas, 19 pp., 27 cm.

— (1937), *Comisión Técnica de Control Textil. Sindicato de la industria textil y fabril, CNT-AIT. Memoria, Alcoy 31 marzo 1937, Comisión técnica de control textil*, Alcoi: Litografía C. Albors Intervenida UGT, 1 v., 28 cm. [montaje y viñetas de Arjona; portada de T. Ferrándiz].

— (1962), *Convenio colectivo sindical de trabajo para la industria textil lanera y de fibras de recuperación del Sindicato Local Textil de Alcoy*, Alcoi: Imprenta del Semanario «Ciudad», 62 pp., 22 cm.

SORIANO BELLVER, José María (2021), “La revolta luddita”, “Commoció tumultuària del 8 d’abril de 1821”, en SORIANO BELLVER, J.M.: *Alcoi en l’època de Ferran VII 1812-1833. Canvis polítics, societat i religió*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi (Arxiu Municipal), pp. 68-119.

SORIANO BELLVER, José María; SEGURA MARTÍ, Josep Maria (2013), *Els antics gremis d’Alcoi, vesant cívic i religiós. Homenatge als gremis i als actual guions gremials*, Alcoi: Centre Alcoià d’Estudis Històrics i Arqueològics, 57 pp., 22 cm.

SUCH, Juan (1993), *La industria textil de Alcoi-Ontinyent: problemas y perspectivas*, Alcoi: Juan Such Juan, editor.

TAMBORERO CAPILLA, Lourdes (2000), “Qui eren els petroliers? Sobre els participants en la revolució alcoiana de 1873”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 33-37.

[TEJIDOS] (14-3-1865), “Fabricación de tejidos de lana”, Alcoi: *Diario de Alcoy*.

TEROL AZNAR, Rafael (2000), *La Textil Alcoyana. Historia de una etapa de la Industria Textil de Alcoy (1940-1998)*, Alcoi: Agrupación Empresarial Textil Alcoyana, 181 pp.

— (2003), *Imágenes de nuestro archivo*, Alcoi: Agrupación Empresarial Textil Alcoyana, 88 pp., 29,5 cm.

TODOLÍ, Enrique (1989), “Inici de la vacunació antivariòlica a Cocentaina”, en *Actes del Congrés d’Estudis de l’Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 299-305.

TOMÁS GIL, Jorge Juan (2020), *Alcoi inèdit: 1863-1939*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Xarxa de Biblioteques Municipals d’Alcoi, 96 pp., principalment fotografies bl. i n., 20 cm.
<https://bivia.info/opac/ficha.php?informatico=00081523EX&codopac=OPARE&idpag=1375634546&presenta=digitaly2p#viajeinicial>

TORMO COLOMINA, Josep (1989), “La influència de la indústria tèxtil en el parlar d’Alcoi”, en *Actes del Congrés d’Estudis de l’Alcoià-Comtat (Primavera 1985)*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi, Associació Cultural Alcoià-Comtat, Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», pp. 337-349.

— (1991), “Noves aportacions complementàries a «La influencia de la industria textil en la parla i la toponímia alcoiana»”, en *Arqueologia Industrial. Actes del Primer Congrés del País Valencià*, València: Diputació de València, Història Local, 7, pp. 337-358.

— (1995), *El llenguatge textil alcoià. La influencia de la industria tèxtil en la parla, la toponímia i la cançó popular alcoiana*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 260 pp., 24 cm.

— (2006), “Alcoi-Sabadell: una intensa relació històrica”, en SANTONJA CARDONA, J.L.; SEGURA MARTÍ, J.M. (coords.), *Història d’Alcoi*, Alcoi: Ajuntament d’Alcoi i Editorial Marfil, pp. 322-323.

— (2008), *El llenguatge textil alcoià. La influencia de la industria tèxtil en la parla, la toponímia i la cançó popular alcoiana*, Alcoi: Ideas Aitana, 270 pp., 24 cm. [Reedició ampliada].

— (2014), *El café gelat o café licor, 170 anys d’història de l’Aperitiu Cafè d’Alcoi*, Alcoi: Licores Sinc, 304 pp., 30 cm.

— (2014), “Una aproximació al catàleg històric de marques alcoianes d’olives farcides”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 170-172.

— (2021), “«Els manxegos»: un capítol desconegut en la història de la indústria textil alcoiana”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 168-171.

TORRÓ i ABAD, Josep (1987), *Arqueología Urbana Medieval y Preindustrial de Alcoi. Informe preliminar y perspectivas de actuación*, Informe mecanografiat, inèdit.

TORRÓ GIL, Lluís (1990), “Relacions entre agricultura i manufactura a l’Alcoi preindustrial”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 129-131.

— (1992), “La manufactura textil alcoiana preindustrial en el context del País Valencià”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 103-104.

— (1993), “Ler ordenances gremials de 1561 i el desenvolupament industrial d’Alcoi”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 99-101.

- (1994), *Abans de la indústria. Alcoi als inicis del sis-cents*, Alacant: Universitat d'Alacant, 238 pp., 24 cm.
https://www.academia.edu/17477897/Abans_de_la_ind%C3%BAstria_Alcoi_als_inicis_del_sis_cents
- (1994), “Sobre la proto-industrialització. Reflexions a partir d'un cas local: Alcoi (segles XVI-XIX), en *Afers. Fulls de recerca i pensament*, núm. 19, pp. 659-680.
https://www.academia.edu/17568883/Sobre_la_proto_industrialitzaci%C3%B3_Reflecti%C3%B3s_a_partir_dun_cas_local_Alcoi_ss_XVI_XIX
- (1994), “Los inicios de la mecanización de la industria lanera en Alcoi”, en *Revista de Historia Industrial*, núm. 6, pp. 133-141.
https://www.academia.edu/17411836/Los_inicios_de_la_mecanizaci%C3%B3n_de_la_industria_lanera_en_Alcoi
- (1994), “Els inicis de la mecanització de la indústria alcoiana”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 124-126.
- (1996), *La Reial Fàbrica de Draps d'Alcoi. Ordenances gremials (segles XVI al XVIII)*, Alcoi: Ajuntament d'Alcoi i Institut de Cultura «Juan Gil-Albert», 120 pp., 21 cm.
https://www.academia.edu/17568399/La_Reial_F%C3%A0brica_de_Draps_dAlcoi_Ordenances_gremials_segles_XVI_al_XVIII
- (1996), “Los orígenes de la industria: la pañería (siglos XIV-XVI), en MORENO SÁEZ, F. (coord.), *Historia de l'Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 433-444.
- (1996), “La protoindustrialización (siglos XVII-XVIII)”, en MORENO SÁEZ, F. (coord.), *Historia de l'Alcoià, el Comtat y la Foia de Castalla*, Alacant: Ed. Prensa Alicantina S.A., vol. 2, pp. 445-456.
- (1996), “Prehistòria del moviment obrer a Alcoi. Una vaga dels teixidors l'any 1610”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 126-127.
- (1999), “Les ordenances gremials de 1803”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 147-148.
- (2000), *Protoindustrialització i acumulació originària de capital a la vila d'Alcoi*, Tesi Doctoral, Universitat d'Alacant.
- (2000), “Protoindústria i acumulació originària de capital (Alcoi, 1430-1823)”, en *Eines, revista de cultura i ensenyament*, núm. 18, Alcoi: IES P. Vitòria, pp. 11-19.
https://www.academia.edu/19403871/Protoind%C3%BAstria_i_acumulaci%C3%B3_origin%C3%A0ria_de_capital_Alcoi_1430_1823
- (2001), “Formes de retribució salarial a la draperia alcoiana del s. XVIII”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 146-147.
- (2002), “El negoci draper a l'Alcoi foral modern: el cas de Ginés Aiz (1560-1620)”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 140-141.
- (2002), “Feudalisme i manufactura: l'impacte diferencial de la renda (Alcoi i Benilloba, 1450-1800), en *L'Alcoi del segle XX. V Jornades d'Història Local*, Alcoi: Arxiu Municipal d'Alcoi - Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics, pp. 219-242.

- (2004), “Procedimientos técnicos y conflictividad gremial: el ancho de los peines de los telares alcoyanos (1590-1797)”, en *Revista de Historia Industrial*, núm. 25. Barcelona.
- (2003), “Les grans companyies comercials draperes del s. XVIII”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 128-129.
- (2004), “El mercat castellà i la recuperació de la manufactura tèxtil al segle XVII”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 132-133.
- (2005), “Una aproximació a les tècniques de la producció tèxtil alcoiana abans de la fàbrica”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 140-142.
- (2008), “Els canvis revolucionaris en l’organització de la indústria tèxtil alcoiana durant la Guerra Civil”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 144-147.
- (2009), “Dins la fàbrica: organització del treball a la filatura alcoiana als anys trenta”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 127-129.
- (2010), “Què costaven de produir els draps alcoians al segle XVIII?”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 155-157.
- (2011), “Els canvis en la draperia alcoiana abans de la Guerra del Francès”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 150-151.
- (2019), “Adaptar-se en temps de crisi: les «noves draperies» a l’Alcoi del sis-cents”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 161-163.
- (2019), “Tenencia, transmisión y formas de explotación de la tierra en un entorno protoindustrial. La comarca de Alcoi (ss. XVI-XVIII)”, en *Studia Historica. Historia Moderna*, vol. 41 núm. 2, pp. 191-219. https://revistas.usal.es//index.php/Studia_Historica/article/view/shhmo2019412191219
- (2020), “Adaptacions tècniques en els inicis de la mecanització de la indústria alcoiana: Josep Antoni Torregrosa”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 217-219.
- (2021), “Adaptar-se en temps de crisi. Les noves draperies a l’Alcoi del sis-cents”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 161-163.
- VALLÉS SANCHIS, Ismael** (1986), *Indústria tèxtil i societat a la regió d’Alcoi-Ontinyent (1780-1930)*, València: IVEI-Universitat de València.
- VAÑÓ SILVESTRE, Rafael** (1983), “El patrimonio arquitectónico-artístico de Alcoy y la arquitectura modernista”, en *Revista de la Fiesta de Moros y Cristianos*, Alcoi, pp. 78-81.
- (10-2-1983), “La protección del patrimonio artístico a través de la historia”, *Ciudad*, Alcoi.
- VARELA BOTELLA, Santiago** (1986), *Arquitecturas en la provincia de Alicante*, Alacant: Inst. «Juan Gil-Albert», 205 pp., 19 cm. [Moltes referències, de vegades específiques, a Alcoi, Biar, Castalla, Cocentaina, Ibi i Onil].
- (1999), *Eclecticismo y modernismo en Alicante, 1850-1917*, Alacant: Instituto Alicantino de Cultura «Juan Gil-Albert».
- VERDÚ PONS, F.** (1978), *Del ludismo a la conciencia obrera (Alcoy, 1821-1873)*, Tesis de licenciatura, València: Universitat de València.

VICEDO MARTÍNEZ, Manuel; RAMÍREZ GOSÁLBEZ, Jaime (2004), *Guía de los Pozos de Nieve de la Provincia de Alicante*, Alacant: Diputació d'Alacant, 398 pp., 29 cm.

VICEDO SANFELIPE, Remigio (1916), *Alcoy Artístico e Industrial. Lujoso Album de Fotografías con un resumen histórico de la Ciudad*, Alcoi: Editor Juan Barrera, fotografíes del mateix editor, 64 pp.

— (1925), *Guía de Alcoy*, Alcoi: Imp. El Serpis, 431 + 67 pp., amb gravats, 20 cm. [Constitueix una petita enciclopèdia per on van passant pràcticament tots al temes locals: Orografia, Riquesa Forestal, Climatologia, Minería, Hidrologia, Fonts. Font de Barxell. Molí del Xorrador. Regs. Riquesa agrícola. Aigües medicinals. Vies pequàries. Carreteres. Ponts. Ferrocarrils. Riquesa zootècnica. Interior de la ciutat. Història. Esglésies. Asils benèfics i edificis públics. Cultura. Art. Indústria. Comerç. Nomenclàtor de carrers, places i passeigs amb les divisions electoral, administrativa, sanitària i eclesiàstica. Guia oficial. Guia industrial, comercial i professional].

VIDAL CLIMENT, Ciro M. (2013), “Razones para la elaboración del Plan Especial de Protección de El Molinar”, en *Molinum*, núm. 41, pp. 21-24.

https://iescolonial.es/attachments/article/797/MOLINUM_41_Revista%20cient%C3%ADfica%20y%20cultural.pdf

VIDAL CLIMENT, Ciro M.; VIDAL CLIMENT, Ivo E. (2007), “El Molinar, tiempo pasado y tiempo presente”. *I Jornades del Parc Natural de la Serra de Mariola. Patrimoni cultural: arquitectura rural (6, 7 i 8 d'abril de 2005)*, Alcoi: Conselleria de Territori i Habitatge, pp. 63-72.

VIDAL VIDAL, Vicente Manuel (1974), “Sobre arquitectura alcoyana en los años 1930-36”, València: *I Congrés d'Història del País Valencià (1971)*, vol. IV, pp. 679-689.

— (1979), “Arquitectura en Alcoy”, Gandia: *Cimal*, núm. 3. [Monogràfic sobre “Arquitectura en Alicante 1970-1980”].

— (1983), “Alcoy (c. l'Alcoià, p. Alicante). 6. Casc Antic”, València: *Catàleg de Monuments i Conjunts de la Comunitat Valenciana*, I. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, pp. 23-34.

— (1988), *Arquitectura e Industria. Un ensayo tipológico de los edificios fabriles de l'Alcoià*, València: Conselleria d'Obres Públiques, 192 pp., molt il.lustr., 30 cm. [Treball capdavanter, amb una part gràfica excel.lent. A consultar. Conté tres parts: “Proceso histórico y despliegue territorial”; “Edificios y Artefactos; i “Arquitectura e Industria”].

— (2010), “El Molinar revisitado”, en *La sociedad industrial valenciana. Actes del Congrés «La sociedad industrial al País Valencià» (novembre 2007)*. Alcoi, Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics - Ajuntament d'Alcoi, pp. 61-79.

VIDAL VIDAL, Vicente Manuel; ALONSO de ARMIÑO PÉREZ, Luis (1984), “Cinco ciudades... Alcoy. Industrialización y ensanche”, Alacant: *Canelobre*, núm. 2, pp. 22-29.

VILAPLANA GISBERT, José (1896), *Biografías de tres alcoyanos ilustres*, Alcoi: Imp. de Camilo Vilaplana y Cía, 69 pp, 21 cm, [Venerable Ridaura, Vicente Albors i Pedro Cort Perotín]; edició facsímil de 1984, Alcoi: Misèria i Companyia ed).

VITORIA MIRALLES, Eduardo (1957), *Textiles Modernos Sintéticos*, Alcoi: Instituto Alcoyano de Cultura «Andrés Sempere», 32 pp., 21 cm.

VIUDA DE AZNAR, RODES Y COMPAÑÍA (1916), *Viuda de Aznar, Rodes y Compañía. Talleres de construcción y fundición. Año 1916 [Catálogo comercial]*, Barcelona: El arte gráfico J. M. Arnau, 122 pp., 25 cm.